

ข.4 แผนที่จังหวัดและแผนที่การท่องเที่ยว

(1) แผนที่จังหวัดโดยแบ่งออกเป็นอำเภอ

ภาพที่ 114 แผนที่จังหวัดโดยแบ่งออกเป็นอำเภอ

ที่มา กรมสรรพากร

ข.5 ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไป เป็นที่ราบลุ่มและพื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้นซึ่งเกิดจากการทับถมของตะกอนริมแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นเวลานาน จึงมีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรดินและน้ำเป็นอย่างมาก เป็นผลให้สามารถทำการเกษตรในลักษณะกึ่งนาได้จังหวัดสิงห์บุรีแบ่งลักษณะภูมิประเทศเป็น 2 บริเวณ

- บริเวณที่ราบลุ่มเป็นที่ราบลุ่มขนาดใหญ่ เกิดจากการไหลผ่านของลำน้ำเจ้าพระยา แร่ธาตุและอินทรีย์วัตถุ ซึ่งละลายมากับน้ำและตกตะกอนทับถมประกอบด้วยทรายละเอียดดินตะกอนและดินเหนียว มีความสูงจากระดับน้ำทะเลครอบคลุมพื้นที่ทางตะวันตกในเขตอำเภออินทรีบุรีและบางสวนตอนกลางของจังหวัด
- บริเวณสองฝั่งเจ้าพระยาเขตอำเภอพรหมบุรี และแม่น้ำน้อยในเขตอำเภอท่าช้าง เป็นบริเวณที่มีน้ำท่วมขังในฤดูฝนบริเวณขอบที่ราบลุ่ม เป็นพื้นที่ลูกคลื่น ลอนตื้น ได้แก่พื้นที่แนวยาวตามสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาครอบคลุมพื้นที่ทางด้านตะวันออกของจังหวัดในเขตอำเภออินทรีบุรี อำเภอเมือง อำเภอพรหมบุรี และอำเภอท่าช้าง

ที่มา <http://www.singburi.go.th/general/singburi122012.pdf>

ข.6 ลักษณะภูมิอากาศ

ภูมิอากาศของจังหวัดสิงห์บุรีแบ่งออกเป็น 3 ฤดูหลักๆ คือ

- ฤดูร้อน ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - เมษายน อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 36.30 องศาเซลเซียส
- ฤดูฝน ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม - ตุลาคม ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 1,047.27 มิลลิเมตร/ปี
- ฤดูหนาว ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน - มกราคม อุณหภูมิเฉลี่ย ประมาณ 27 องศาเซลเซียส

ที่มา <http://www.singarea.org/~cwm/singburi%20tourist%20place/link03.htm>

ค. ศักยภาพของจังหวัด

จังหวัดสิงห์บุรี มีศักยภาพผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับ สูง ตามเกณฑ์การประเมินของงานวิจัยชิ้นนี้ โดยมีรายละเอียดแยกตามแต่ละประเด็น ดังนี้ค.1 ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับ ปานกลาง

- มีคะแนนศักยภาพสูงสุดในมิติด้านสังคม/วัฒนธรรม (เมื่อเปรียบเทียบระหว่างมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม/วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม)
- แหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่นที่สุดคือ แหล่งท่องเที่ยวด้านองค์ความรู้ (เมื่อเปรียบเทียบระหว่างแหล่งท่องเที่ยวด้านธรรมชาติ องค์ความรู้ และนันทนาการ)
- แหล่งท่องเที่ยวด้านธรรมชาติที่มีศักยภาพสูงสุดคือ ชุมชนเกษตรหนองลาด
- แหล่งท่องเที่ยวด้านองค์ความรู้ที่มีศักยภาพสูงสุดคือ วัดพระนอนจักรสีห์
- แหล่งท่องเที่ยวด้านนันทนาการที่มีศักยภาพสูงสุดคือ งานรำลึกวีรชนบางระจัน
- โดยรวมแล้วแหล่งท่องเที่ยวสองอันดับที่มีศักยภาพสูงสุดได้แก่ 1) วัดพระนอนจักรสีห์ และ 2) วัดพิบูลทอง

ค.2 ศักยภาพด้านที่พักอยู่ในระดับ สูง

- ที่พักที่ถูกประเมินให้มีศักยภาพสูงสุดสองอันดับแรกคือ โกเลต์นอร์ทการ์กอนรีสอร์ทและไชยแสงพาเลซ

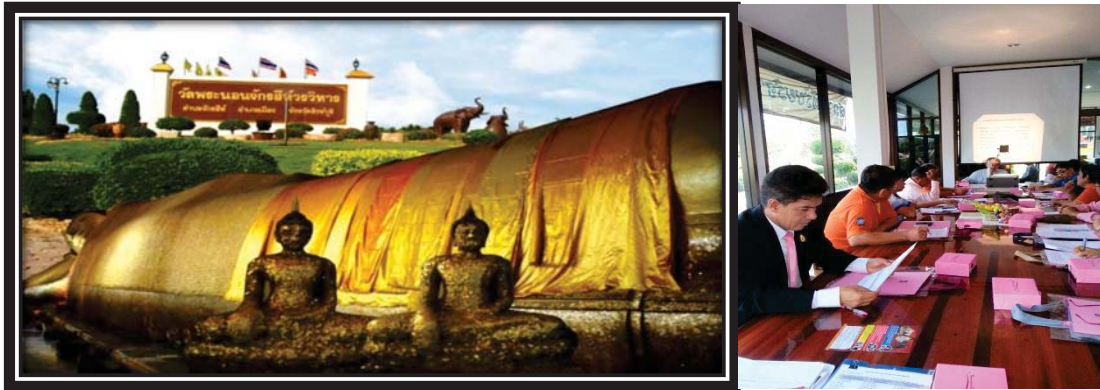
ค.3 ศักยภาพด้านที่อาหารอยู่ในระดับ สูง

- ร้านอาหารที่ถูกประเมินให้มีศักยภาพสูงสุดสองอันดับแรกคือ ร้านไพบูลย์ไถ่ย่าง และร้านกั้งหันลม
- อาหารภายในจังหวัดที่ถูกประเมินให้มีศักยภาพสูงสุดสองอันดับแรกคือ ปลาช่อนแม่ลา และกุนเชียง/หมูทุบ

ง. แหล่งท่องเที่ยวจำแนกตามผลิตภัณฑ์

ง.1 องค์ความรู้

- วัดพระนอนจักรสีห์

ภาพที่ 115 พระนอนจักรสีห์

ที่มา <http://www.unseentravel.com/province/80/1>

วัดพระนอนจักรสีห์เป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ตั้งอยู่ในหมู่ 5 ตำบลจักรสีห์ อำเภอเมืองสิงห์บุรี สันนิษฐานว่าวัดนี้สร้างสมัยก่อนกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี หลักฐานที่มีอยู่คือ พระเจ้าอยู่หัวบรมโกศได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงนมัสการ เมื่อปีจอ ฉศก จุลศักราช 1111 ซึ่งตรงกับปี พ.ศ. 2297 และได้เสด็จไปอีกครั้งเมื่อปี พ.ศ. 2299 เพื่อสมโภชฉลอง ต่อมาสมัย กรุงรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ ได้เสด็จไปทรงนมัสการ เมื่อปี พ.ศ. 2421 ในครั้งนั้น พระวิหารและพระนอนชำรุดทรุดโทรมมาก เนื่องจากขาดการบูรณะปฏิสังขรณ์มานาน พระธรรมไตรโลก (อัน) วัดสุทัศน์ ได้ทูลขอพระราชทานเงินค่าน้ำสำหรับวัดเพื่อทำการปฏิสังขรณ์ พระองค์ก็ได้มอบถวายให้ และโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระบำราศนพิตำเป็นที่ปรึกษา การปฏิสังขรณ์ทำเสร็จในปี พ.ศ. 2428

จากพระราชนิพนธ์เรื่อง ระยะเวลาเสด็จประพาสสมณพลอยุธยา บอกถึงสภาพที่เป็นอยู่เมื่อปี พ.ศ.2421 ว่า " วัดนี้อยู่ ห่างแม่น้ำสามสิบวา เป็นที่ลุ่มน้ำท่วม ต้องทุบถนนและมีสะพานข้าม รอบวิหารพระนอนมีกำแพงแก้วเตี้ย ๆ ชั้นหนึ่ง ตัวพระวิหาร ยาว 1 เส้น 7 วา กว้าง 11 วา เสาข้างในเป็นแปด

เหลื่อม อาคารที่พระพุทธรูปไสยาสน์บรรทม ไม่เหมือนอย่างกรุงเก่า หรือกรุงเทพ ฯ พระกรทอดออกไปมากเพราะแขนงหนุ่ไม่สู้ชันนัก เป็นบรรทมราบ แต่พระบาทซ้อนกันตรงเหมือนอย่างพระนอนทั้งปวง "

พระนอนจักรสีห์ เป็นพระพุทธรูปไสยาสน์ ปางโปรดอสุรินทราหู ประดิษฐานอยู่ภายในวัดพระนอนจักรสีห์วรวิหาร หรือ วัดพระนอนจักรสีห์ พระพุทธรูปองค์นี้ เป็นพระพุทธรูปที่ใหญ่และยาวที่สุดของประเทศ สร้างมานานเก่าแก่จนไม่ทราบแน่ชัดว่ามีประวัติความเป็นมาอย่างไร ส่วนใหญ่เป็นเรื่องเล่าในทำนองนิยายปรัมปรา ทำนองเดียวกันกับพระปฐมเจดีย์ เช่น กล่าวว่าพระเจ้าสิงหาพาหุเป็นผู้สร้าง แต่ก็ไม่มีใครทราบว่าพระเจ้าพาหุคือผู้ใด ครองเมืองอะไร ในยุคสมัยใด สันนิษฐานว่าสร้างก่อนตั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี องค์พระหันพระเศียรไปทางทิศตะวันออก ความยาว 1 เส้น 3 วา 2 ศอก 1 คืบ 7 นิ้ว

ภายในตัววัดด้านใน จัดได้อย่างเป็นสัดส่วน ทางด้านหน้าเป็นทางรถสี่เลนส์ ตรงไปยังอาคารที่จอดรถที่จัดไว้อย่างกว้างขวาง ตลอดแนวนอนมีศาลานั่งพักผ่อนแบบมุงหญ้าคาเรียงรายไว้สำหรับให้ท่านได้นั่ง พักผ่อนกัน ทางด้านฝั่งขวาของถนนก็เป็น มุมของอาหารการกิน และสินค้าของฝากอีกหลายชนิดเรียงเป็นแถวยาว มีทั้งสินค้าของดีเมืองสิงห์ และจังหวัดในแถบภาคกลาง วิหารพระนอนจักรสีห์มีขนาดใหญ่มาก ๆ ด้านหน้าทางเข้าไปยังวิหารมีต้นสาละลังกาขนาดใหญ่ ต้นไม้สำคัญในพุทธประวัติ ที่ผลิดอกบานสะพรั่งสวยงามอยู่เสมอ ทางด้านหน้าตัววิหารมีผนังใหญ่จัดไว้ให้ดู 4-5 แบบและของโบราณหลายชิ้น เช่นเรือโบราณ ฯลฯ ด้านนอกจัดเป็นสถานที่จัดรูปเทียนบูชาก่อนเข้าไปปิดทององค์พระนอนจักรสีห์ ทางด้านใน ตัววิหารเป็นรูปแบบศิลปกรรมอย่างไทยสวยงามทั้งด้านในและด้านนอก ตรงประตูทางเข้าจัดเป็นมุมของวัตถุมงคลที่ทางวัดจัดสร้างมีหลายแบบหลายรุ่นไว้สำหรับคนที่ ต้องการเข้าบูชาติดตัวเพื่อเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางด้านจิตใจ

ที่มา <http://www.unseentravel.com/province/80/1>

- หนังใหญ่เบญจรงค์

ภาพที่ 116 หนังใหญ่เบญจรงค์

ที่มา <http://www.muangboranjournal.com>

หนังใหญ่เบญจรงค์ ถือกันว่าตกทอดมาแต่ครั้งปลายกรุงศรีอยุธยาจำนวนราว ๓๐๐ ตัว จึงได้ออกจากล้งมาอวดโฉมอยู่ที่วัดสว่างอารมณ์ สิงห์บุรีและด้วยอาคารสถานที่กว้างโล่งโปร่งสบาย จึงช่วยป้องกันไม่ให้ตัวหนังกรอบ แตกหัก หรือขึ้น ตัวหนังใหญ่แบ่งได้เป็นสองประเภทหลักๆ ตามช่วงที่ใช้แสดง ได้แก่ หนังกลางวันและหนังกลางคืน หนังกลางวันจะสามสี คือเหลือง ดำ แดง ส่วนหนังกลางคืนจะมีห้าสี โดยเพิ่มสีเขียวกับน้ำเงินเข้ามา บางทีจึงเรียกกันว่าหนังเบญจรงค์ ในปัจจุบัน เมืองไทยมีคณะหนังใหญ่เหลืออยู่ ๓ แห่ง คือที่วัดขนอน จังหวัดราชบุรี วัดบ้านดอน จังหวัดระยอง และวัดสว่างอารมณ์แห่งนี้ แต่ละแห่งเวลาแสดงก็จะมีตอนประจำคณะต่างกัน คือ ตอนหนุมานถวายแหวน เฝ้ากรุงลงกา ตอนพระบุตรพระลบ และตอนศึกทศกัณฐ์ยกรบ ขาดเศียรขาดกร ตามลำดับ และเมื่อปีกลาย (๒๕๔๗) ทั้งหมดก็ได้มาประชันกันที่วัดสว่างอารมณ์นี้ด้วย

ปัจจุบันหนังใหญ่วัดสว่างอารมณ์เดินสายออกแสดงงานทั่วประเทศ และมีการฝึกเยาวชนในท้องถิ่นให้มาหัดเชิด หัดพากย์ แต่ การแสดงหนังใหญ่ภาคบังคับประจำปีของที่นี่ คืองานไหว้ครู ซึ่งเดิมเคยอยู่ในวันพฤหัสบดีเดือนพฤษภาคม ต่อมาเมื่อราวสี่ห้าปีก่อนจนถึงปีนี้ได้ปรับเปลี่ยนมาเป็นวันที่ ๒๐ -

๒๑ เมษายน ส่วนในปีหน้าคาดว่าจะปรับมาให้ตรงกับงานประจำปีของทางวัด คือในวันที่ ๑๓ - ๑๔ เมษายน และคงจะยึดกำหนดนี้ต่อไป

ขณะนี้ทางพิพิธภัณฑ์อยู่ระหว่างของบประมาณจากจังหวัดเพื่อจัดสร้างโรงละครขึ้น ที่ด้านหน้าวิหารหลวงปู่เรือง โดยหวังให้เป็นที่ใช้แสดงหนังใหญ่ได้ทั้งกลางวันและกลางคืน และบางส่วนหนึ่งอยากจะจัดพิพิธภัณฑ์เสียใหม่ โดยมีคำอธิบายให้ความรู้และข้อมูลเพิ่มขึ้น เพราะปัจจุบันสิ่งที่จัดแสดงอยู่ส่วนใหญ่คือตัวหนัง หากมีคนมาเที่ยวชมแต่ไม่มีคนบรรยาย ก็มักจะดูกันโดยผ่านๆ และทิศทางการเดินก็ยังดูไม่ลงตัวนัก

ที่มา <http://www.muangboranjournal.com>

- วัดสว่างอารมณ์

ภาพที่ 117 วัดสว่างอารมณ์

ที่มา <http://www.unseentravel.com/province/80/1>

วัดสว่างอารมณ์ ตั้งอยู่ที่บ้านบางมอญ ตำบลต้นโพธิ์ ในเขตเทศบาลอำเภอเมืองสิงห์บุรี ห่างจากศาลากลางจังหวัดหลังเก่า ไปทางลำน้ำเจ้าพระยาประมาณ 2 กิโลเมตร วัดนี้เป็นศูนย์รวมของศิลปะหลายด้าน ได้แก่ การศึกษา การก่อสร้างโบสถ์ วิหารศาลา และโดยเฉพาะการปั้นพระพุทธรูปเหมือน ที่

สืบทอดวิชาขึ้นพระพุทธรูป มาจากตระกูลบ้านช่างหล่อธนบุรี ภายในวัดยังมี พิพิธภัณฑ์หนังใหญ่ เป็นแหล่งเก็บรวบรวมตัวหนังใหญ่ที่สมบูรณ์ และสามารถเล่นได้กว่า 300 ตัว ซึ่งพระครูสิทธิ อติเตจ้ำ อาวาส ซึ่งที่กล่าวไปแล้วข้างต้นได้รวบรวมตัวหนังใหญ่จากฝีมือช่างสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลายเอาไว้ และส่วนหนึ่งได้รับมอบหมายจากครูเปีย หัวหน้าคณะหนังเร่ ผู้ที่มีความสามารถในการเชิด-พากย์หนังใหญ่ และได้ถ่ายทอดการแสดงหนังใหญ่สืบต่อกันมา ตัวหนังใหญ่ที่ใช้แสดงแบ่งเป็นชุดใหญ่ ๆ ได้ 4 ชุด คือ ชุดศึกใหญ่ (ศึกทศกัณฐ์) ชุดศึกมงกุฎ-บุตรลบ ชุดนาคบาศ และชุดศึกวิรุณจำบัง มีการสาธิตการแสดงหนังใหญ่ ซึ่งเปิดให้เข้าชมทุกวันตามเวลาที่กำหนด

- วัดพิบูลทอง

ภาพที่ 118 พระพุทธรูปของวัดพิบูลทอง

ที่มา <http://www.unseentravel.com/province/80/1>

วัดพิบูลทองอยู่ในเขตตำบลวิหารขาว ห่างจากตัวเมืองประมาณ 16 กิโลเมตร อยู่ห่างจากวัดพระนอนจักรสีห์ วรวิหารไปประมาณ 9 กิโลเมตร เดิมชื่อว่า “วัดใหม่พิบูลทอง” แต่มักเรียกขานกันว่า “วัดใหม่” เพราะสร้างขึ้นใหม่ในเขตบริเวณนี้ สร้างเมื่อ พ.ศ.2434 โดยขุนสิทธิ , นายกลับ สถิตย์บุตร และนายช่วง เป็นหัวหน้าดำเนินการก่อสร้าง ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา ครั้งแรก เมื่อวันที่ 7 มีนาคม พ.ศ.2440 ต่อมาในปี พ.ศ.2483 ได้ขอเปลี่ยนนามวัดเป็น “วัดพิบูลทอง”

บริเวณวัดพิกุลทองแบ่งเป็นสองส่วนคือส่วนของตัววัดเดิมและส่วนของที่สร้าง ขึ้นใหม่ฝั่งตรงข้าม เป็นวัดที่มีความสวยงามด้วยศิลปกรรมและการตกแต่ง มีศาสนสถานที่สำคัญหลายอย่าง เช่นวิหารรูปหล่อหลวงพ่อแพองค์ใหญ่ ,วิหารพระพุทธรูปยืนโต,พิพิธภัณฑสถานหลวงพ่อแพ,พระพุทธรูปประธานพรขนาดใหญ่ พระพุทธสุวรรณมงคลามุนี,พระสิวลี,พระสังกัจจายณะ,วิหารคด,พระประธานใน อุโบสถ,พระพินเศ ภายในวัดร่มรื่น มีจุดนั่งพักผ่อนทั่วบริเวณ ด้านหน้าวัดมีตลาดของกินและของฝากหลายอย่าง ฝั่งตรงข้ามเป็นที่จอดรถและร้านบริการอาหารเครื่องดื่มมากมาย

ภายในบริเวณวัดพิกุลทอง มีรูปหล่อเหมือนหลวงพ่อแพองค์ใหญ่ที่ประดิษฐานอยู่ภายในวิหารสวยทรงสูง เป็นวิหารและรูปหล่อที่เหล่าลูกศิษย์ร่วมกันสร้างถวายแด่หลวงพ่อหลังจากที่ องค์หลวงพ่อได้มรณภาพ ลงเมื่อปี 2542 ภายในนอกจากจะมีรูปหล่อหลวงพ่อองค์ใหญ่แล้ว ก็ยังมีการจัดแสดงรูปภาพขนาดใหญ่ของหลวงพ่อตั่งแต่สมัยท่านอุปสมบทเป็น สามเณรจนถึงวัยชราภาพประดับไว้ตามฝาผนังของวิหารแต่ละรูปเรียกว่าหาตู้ได้ ยาก ภายในวิหารมีบริการดอกธูปเทียนในการบูชาองค์หลวงพ่อ มีประชาชนเดินทางเข้ามากราบไหว้รูปหล่อหลวงพ่อภายในวิหารอย่างไม่ขาดสาย

- วัดประโชติ

ภาพที่ 119 พระพุทธรูปต่างๆภายในวัดวัดประโชติ

ที่มา <http://www.unseentravel.com/province/80/1>

วัดประโชติหรือ วัดประโชติการาม ตั้งอยู่ที่ตำบลบางกระบือ อยู่ห่างจากตัวเมืองสิงห์บุรี ประมาณ 5 กิโลเมตร เส้นทางหลวงหมายเลข 311 เส้นสิงห์บุรี-ชัยนาท (สายเก่า) ไปประมาณ 5 กิโลเมตร เป็นวัดเก่าแก่ที่ประดิษฐานพระพุทธรูปยืนปางห้ามญาติ พุทธลักษณะงดงาม ศิลปะแบบสุโขทัยขนาดใหญ่ 2 องค์ คือ หลวงพ่อทรัพย์ สูง 6 วา 7 นิ้ว และหลวงพ่อสิน สูง 3 วา 3 ศอก 5 นิ้ว ซึ่งมีพุทธลักษณะที่งาม เป็นที่เคารพสักการะของประชาชนทั่วไป และด้านหลังมณฑกหลวงพ่อสินได้สร้างพระมหาเจดีย์ใหญ่องค์หนึ่ง แต่ขณะนี้ได้ทรุดโทรมหักพังเหลือแต่ซาก เมื่อทางคณะกรรมการวัดได้ทำการก่อสร้างพระอุโบสถหลังปัจจุบัน ก็ได้ช่วยกันถมดินและเศษอิฐ ซึ่งปลักหักพังมาถมพื้นอุโบสถให้สูงเสมอกับวิหารหลวงพ่อดังทั้งสององค์แต่น่าอัศจรรย์ตรงกลางพระเจดีย์ไม่มีใครสามารถทำลายได้ คงปล่อยให้เป็นโคกสูงอย่างนั้นเอง

ภาพที่ 120 หลวงพ่อทรัพย์

ที่มา <http://thai-tour.com>

ภาพที่ 121 หลวงพ่อสิน

ที่มา <http://thai-tour.com>

- วัดหน้าพระธาตุ

ภาพที่ 122 วัดหน้าพระธาตุ

ที่มา <http://thai-tour.com>

วัดหน้าพระธาตุ อยู่ในเขตบ้านพระนอนจักรสีห์ ตำบลจักรสีห์ ห่างจากวัดพระนอนจักรสีห์ไปประมาณ 1.5 กิโลเมตร เดิมชาวบ้านเรียกวัดนี้ว่า วัดหัวเมือง ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 4 ได้เปลี่ยนชื่อมาเป็น วัดหน้าพระธาตุ สันนิษฐานว่าสถานที่บริเวณนี้จะเป็นที่ตั้งของเมืองสิงห์บุรีเก่า สิ่งที่สำคัญของวัดนี้คือ องค์พระปรางค์สูงประมาณ 8 วา ทำเป็นรูปครุฑ อสุรถือกระบองประดับอยู่เหนือชั้นเชิงบาตร ภายหลังมีการเสริมแต่งเป็นสถาปัตยกรรมแบบศิลปะอยุธยาตอนต้น โดยการก่ออิฐเพิ่มเติมเป็นซุ้มจระนำทั้งสี่ด้าน ตั้งแต่ฐานศิลาแลงขึ้นไปก่อด้วยอิฐย่อมุมทรงปรางค์ กลีบขนุนปรางค์ก่อด้วยอิฐ ทิศตะวันออกขององค์ปรางค์มีพระวิหารหลวง ทิศตะวันตกเป็นพระอุโบสถ และมีเจดีย์กลมเรียงรายหลายองค์ เป็นลักษณะของสถาปัตยกรรมแบบสมัยอยุธยาตอนปลาย กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานเมื่อวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2478

- อนุสาวรีย์บางระจัน

ภาพที่ 123 อนุสาวรีย์บางระจัน

อนุสาวรีย์บางระจัน ตั้งอยู่ห่างจากตัวเมือง 15 กิโลเมตร ตามเส้นทางหลวงหมายเลข 3032 มีพื้นที่ประมาณ 115 ไร่ เป็นสวนรุกขชาติพักผ่อนหย่อนใจ จะเห็นอนุสาวรีย์วีรชนค่ายบางระจัน เป็นรูปหล่อประติมากรรมของหัวหน้าชาวก่ายบางระจันทั้ง 11 คน สร้างโดยกรมศิลปากร ปรากฏสวยงามเด่นเป็นสง่าอยู่ในสวน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันทรงเปิดอนุสาวรีย์นี้เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2519 ค่ายบางระจันมีความสำคัญยิ่งทางประวัติศาสตร์ ผืนแผ่นดินแห่งนี้ได้บันทึกเหตุการณ์ความกล้าหาญ และเสียสละของวีรชนไทยที่เกิดขึ้น เมื่อเดือน 3 ปีระกา พ.ศ. 2308 ในครั้งนั้นชาวบ้านบางระจันได้รวมพลกัน ต่อสู้กับกองทัพพม่าซึ่งมีจำนวนมากมายมหาศาล โดยพม่าต้องยกทัพเข้าตีหมู่บ้านนี้ถึง 8 ครั้ง ใช้เวลา 5 เดือน จึงเอาชนะได้เมื่อวันจันทร์แรม 2 ค่ำ เดือน 8 ปีจอ พ.ศ. 2309 นับเป็นอนุสาวรีย์ที่มีความสำคัญยิ่งแห่งหนึ่ง ค่ายบางระจันในปัจจุบัน ได้สร้างจำลองโดยอาศัยรูปแบบค่ายในสมัยโบราณ และภายในบริเวณยังมี อาคารศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์วีรชนค่ายบางระจัน จัดห้องนิทรรศการโดยแบ่งออกเป็นห้องต่าง ๆ ห้องแรก แสดงเรื่องค่ายบางระจัน เครื่องใช้โบราณ แหล่งเตาเผาแม่น้ำน้อย หนังสือ

ใหญ่ ห้องที่สอง จัดแสดงมรดกเมืองสิงห์บุรี ห้องที่สาม แสดงวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของชาวเมืองสิงห์บุรี และของดีเมืองสิงห์บุรี เปิดให้เข้าชมทุกวัน ตั้งแต่เวลา 08.00-17.00 น.

- เตาเผาหล่มนํ้าน้อย

ภาพที่ 124 แหล่งเตาเผาแม่มนํ้าน้อย

ที่มา <http://www.thaitravels.net/13448>

แหล่งเตาเผาแม่มนํ้าน้อยตั้งอยู่ในบริเวณวัดพระปรางค์ (ชั้นสุตร) เป็นแหล่งผลิตเครื่องปั้นดินเผาขนาดใหญ่ที่สุดในสมัยกรุงศรีอยุธยา ระหว่าง พ.ศ. 1914-2310 ลักษณะตัวเตาเป็นแบบระบายความร้อนเฉียงขึ้น ก่อด้วยอิฐ ตัวเตาบางส่วนคล้ายเรือประทุน จึงเรียก “เตาประทุน” แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ ปล่องไฟ ห้องวางเครื่องปั้นดินเผา และห้องเชื้อเพลิง ตัวเตาเผาที่นับว่ามีขนาดใหญ่ มีความยาวถึง 14 เมตร กว้าง 5.60 เมตร และเส้นผ่าศูนย์กลางของปล่องควันไฟยาว 2.15 เมตร เคยใช้เป็นที่ผลิตภาชนะดินเผา เช่น ไห อ่าง ครก กระปุก ช่อฟ้า กระเบื้องปูพื้น เป็นต้น ตัวอย่างเครื่องปั้นดินเผาต่าง ๆ ที่ขุดได้บริเวณแหล่งเตาเผาแม่มนํ้าน้อย สามารถชมได้ในกุฏิของท่านเจ้าอาวาส แหล่งโบราณคดีแห่งนี้ไม่เพียงแต่เป็นมรดกวัฒนธรรมที่สำคัญยิ่งแห่งหนึ่งแล้ว ยังเป็นศูนย์ศึกษาทางวิชาการเซรามิคอันยิ่งใหญ่แห่งหนึ่งของโลกอีกด้วย

- วัดโพธิ์เก้าต้น

ภาพที่ 125 วัดโพธิ์เก้าต้น

ที่มา http://www.ancientcity.com/?q=/th/location/TheWihanofWatPhoKaoTon_SingBuri

วัดโพธิ์เก้าต้น หรือ วัดไม้แดง ตั้งอยู่ที่หมู่ 8 ตำบลบางระจัน ตรงข้ามกับอนุสาวรีย์วีรชนค่ายบางระจัน ห่างจากตัวเมืองประมาณ 15 กิโลเมตร เส้นทางหลวงหมายเลข 3032 เป็นสถานที่ที่วีรชนชาวบ้านบางระจันได้เคยใช้เป็นที่พักพิง ในการต่อต้านพม่าที่ยกกองทัพมาตีกรุงศรีอยุธยาเมื่อปี พ.ศ. 2308 ชาวบ้านเรียกวัดนี้ว่า “วัดไม้แดง” เพราะภายในบริเวณ มีต้นไม้แดง ซึ่งเป็นไม้เนื้อแข็งอยู่หลายต้น และชาวบ้านถือกันว่าเป็นไม้ศักดิ์สิทธิ์ ไม่มีใครกล้าตัดหรือทำลาย ในบริเวณวัดมี “วิหารพระอาจารย์ธรรมโชติ” เป็นวิหารทรงจตุรมุข พระอาจารย์ท่านเป็นผู้นำสำคัญผู้หนึ่ง ของชาวบ้านบางระจัน และใกล้ ๆ กันมีสระน้ำพระอาจารย์ธรรมโชติ มีปลาอยู่ชุกชุมเพราะชาวบ้านถือว่าเป็นปลาศักดิ์สิทธิ์จึงไม่จับไปรับประทาน และยังมีศาลรวมวิญญาณวีรชนค่ายบางระจันตั้งอยู่ใกล้ริมรั้ว ส่วนหน้าวัดได้มีการจำลองค่ายบางระจันตามประวัติศาสตร์ไว้ด้วย กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนวัดโพธิ์เก้าต้นเป็นโบราณสถาน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2498

- วัดอัมพวัน

ภาพที่ 126 หลวงพ่อจรัญ ฐิตธมฺโน

ที่มา <http://www.bloggang.com>

ภาพที่ 127 กิจกรรมของวัดอัมพวัน

ที่มา <http://www.bloggang.com>

วัดอัมพวันเป็นวัดที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งตะวันออก สภาพทั่วไปนั้น มีต้นไม้ประมาณ ๓๐๐ ต้น เป็นไม้ดอก - ไม้ใบ ที่ปลูกใหม่ เดิมสภาพพื้นที่จะเป็นที่ที่น้ำท่วมถึง มาบัดนี้ทางวัดได้ทำถนน - คูกันน้ำ จึงสามารถป้องกันน้ำไว้ได้ จึงได้มีการปลูกต้นไม้เพิ่มขึ้น

วัดอัมพวัน อำเภอบางบาล จังหวัดลพบุรี เป็นชื่อเดิมมาตั้งแต่กรุงศรีอยุธยา ศิลาจารึกใน อุโบสถหลังเก่าจารึกเป็นภาษาจีนว่า คนจีนได้สร้างอุโบสถวัดอัมพวัน สมัยเหม็งเซี้ยว คนจีนได้นำเรือ กำนันมาทำการค้าขายกับสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เมืองลพบุรี มากับฝรั่งเศสฮอลันดา จอดหน้าวัด อัมพวัน ได้สร้างโบสถ์วัดอัมพวัน สมัยเจ้าอาวาสวัดอัมพวันชื่อ พระครูญาณสังวร อายุ ๙๙ ปี สร้างโบสถ์ เสร็จแล้ว ฝรั่งเศสเพื่อนคนจีนได้ขอพระราชทาน พระหน้าปรกหินทั้งสององค์จากสมเด็จพระนารายณ์ มหาราช ให้คนจีนเอาไว้ในโบสถ์ จนถึงการสร้างโบสถ์หลังใหม่มาจนถึงทุกวันนี้ นอกจากนี้ วัดอัมพวันยังเป็นวัดที่มีชื่อเสียงในด้านการปฏิบัติธรรมทางวิปัสสนากรรมฐานมาก ซึ่งมีผู้คนมากมายไปปฏิบัติธรรมที่ วัดนี้

ที่มา <http://www.jarun.org>

- พิพิธภัณฑสถานอินทร์บุรี

ภาพที่ 128 พิพิธภัณฑสถานอินทร์บุรี

ที่มา [http:// www.hotelsguidethailand.com](http://www.hotelsguidethailand.com)

พิพิธภัณฑสถานอินทร์บุรี หรือพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติอินทร์บุรี ตั้งอยู่ในบริเวณวัดโบสถ์ (พระอารามหลวง) ตำบลอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี เริ่มจัดตั้งเป็นพิพิธภัณฑสถานของวัดมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2481 โดยอดีตเจ้าอาวาสวัดโบสถ์ พระเทพสุทธิโมลี (ผึ่ง โรจโน) ซึ่งเป็นเจ้าคณะจังหวัดสิงห์บุรี - อุทัยธานี (ฝ่ายธรรมยุต) ซึ่งท่านได้รวบรวมศิลปวัตถุโบราณวัตถุจากการบริจาคของประชาชน นำมาจัดแสดงเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชนผู้สนใจทั่วไป โดยใช้ชื่อว่า "พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ วัดโบสถ์" ต่อมาเมื่อโบราณวัตถุจำนวนมากและได้จัดถูกต้องตามหลักวิชาการ จึงได้ส่งมอบให้แก่กรมศิลปากรรับผิดชอบและขออนุมัติเปลี่ยนชื่อเป็น "พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ อินทร์บุรี"

ปัจจุบัน พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ อินทร์บุรี สังกัดสำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ อินทร์บุรี นำเสนอเรื่องราวของจังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งมีแหล่งโบราณคดีบ้านคูเมือง เป็นเมืองโบราณแสดงถึงหลักฐานสำคัญสมัยทวารวดี แหล่งเตาเผาแม่น้ำน้อย เป็นเตาเผาผลิตเครื่องปั้นดินเผาสมัยอยุธยา อายุระหว่างพุทธศตวรรษที่ 20-24 โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุต่างๆที่เป็นของวัดโบสถ์แต่เดิม นอกจากนี้ยังจัดแสดงสิ่งของเครื่องใช้ในครัวเรือน เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำมาหากิน เครื่องมือประกอบอาชีพ เครื่องมือในการประมง และพาหนะใน

การเดินทาง อัฐบริขาร และเครื่องใช้ในพระพุทธศาสนา ตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และเครื่องประกอบสมณศักดิ์ของพระราชาคณะ การละเล่นพื้นบ้านของเด็กไทยสมัยก่อน รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและงานประเพณีต่างๆ

ที่มา <http://www.nationalmuseums.finearts.go.th/inburi/history.htm>

- วัดกระดังงาบุปผาราม

ภาพที่ 129 วัดกระดังงาบุปผาราม

ที่มา [http:// www.hotelsguidethailand.com](http://www.hotelsguidethailand.com)

วัดกระดังงาบุปผารามตั้งอยู่หมู่ที่ 6 ตำบลบางกระบือ อยู่เลยจากวัดประโชติการามไปเล็กน้อย มีโบสถ์รูปทรงสมัยใหม่ทั้งดงามไม่เหมือนโบสถ์แห่งไหน สร้างอยู่บนฐานศาลาการเปรียญหลังเก่า และวัดนี้ยังมีเจดีย์โบราณทรงระฆังคว่ำลายเจดีย์สมัยอยุธยาตอนต้น ฐานเป็นชั้น มีซุ้มทรงระฆังตั้งแต่ปล้องไฉนขึ้นไป เจดีย์องค์นี้นับว่ามีความสมบูรณ์ที่สุดที่มีอยู่ในสมัยเดียวกัน ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็น

โบราณสถานแห่งชาติแล้ว นอกจากนี้ ด้านหน้าเจดีย์ยังมีวิหารเก่าแก่หลังคามุมด้วยกระเบื้องดิน บานประตูโบสถ์เป็นไม้แกะสลักลวดลายสวยงามมาก

- วัดม่วง

ภาพที่ 130 พระพุทธรูปปางมารวิชัยในวิหารหลังเก่า

ที่มา http://www.thai-tour.com/thai-tour/Central/singburi/data/place/pic_wat-muang.htm

วัดม่วง มีวิหารเก่าแก่เป็นอาคารปูนรูปสี่เหลี่ยมพื้นผ้ามีมุขยื่นออกมาที่หน้าบันประดับด้วยภาพพระเครื่องถ้วยต่างๆ ในวิหารมีพระพุทธรูปปางมารวิชัยพุทธลักษณะงดงาม วัดม่วงตั้งอยู่ที่ตำบลอินทร์บุรีริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ติดถนนสายเอเชีย ห่างจากตัวตลาดอินทร์บุรีมีทางเลี้ยวซ้ายไปประมาณ ๒.๕ กิโลเมตร สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นประมาณปี พ.ศ. ๒๓๖๕ เดิมนี้มีต้นมะม่วงอยู่มากจึงเรียกว่า “วัดม่วง” ภายในวัดมีวิหารเก่าแก่เป็นอาคารปูนรูปสี่เหลี่ยมพื้นผ้ามีมุขยื่นออกมาที่หน้าบันประดับด้วยภาพพระเครื่องถ้วยต่างๆ ในวิหารมีพระพุทธรูปปางมารวิชัยพุทธลักษณะงดงาม ประดิษฐานอยู่บนฐานชุกชีรูปฐานสิงห์ มีฐานบัวขนาดใหญ่รองรับ เพดานประดับด้วยลายเขียนรูปดาว มีภาพจิตรกรรมฝาผนังเขียนด้วยสีฝุ่น ฝีมือช่างพื้นบ้านสันนิษฐานว่าเขียนขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๔ และมีเรื่องราวพุทธประวัติของพระพุทธเจ้า ตลอดจนแสดงภาพชีวิตความเป็นอยู่วัฒนธรรมของสังคมโบราณในระดับต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

ที่มา <http://www.xn--l3cjf8d8bveb.com>

- อุทยานแม่ลามหาราชานุสรณ์

ภาพที่ 131 อุทยานแม่ลามหาราชานุสรณ์

ที่มา [http:// www.hotelsguidethailand.com](http://www.hotelsguidethailand.com)

อุทยานแม่ลามหาราชานุสรณ์ตั้งอยู่ที่ตำบลทับยา มีพื้นที่อยู่ในเขตอำเภออินทร์บุรีและอำเภอบางระจัน ห่างจากอำเภอเมืองไปตามเส้นทางหลวงหมายเลข 309 ประมาณ 9 กิโลเมตร จะมีทางแยกเลี้ยวซ้ายไปบ้านเชิงกลัด เข้าไปอีกประมาณ 1.2 กิโลเมตร ก็จะถึงอุทยานแม่ลามหาราชานุสรณ์ คำว่า “แม่ลา” เป็นชื่อลำน้ำสายหนึ่งในท้องที่จังหวัดสิงห์บุรี ไหลผ่านพื้นที่ 3 อำเภอ คือ อำเภออินทร์บุรี อำเภอบางระจัน และอำเภอเมืองสิงห์บุรี เป็นลำน้ำธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยอาหารของปลา ฉะนั้นปลาที่จับได้จากลำน้ำแม่ลาจึงมีรสชาติอร่อย อ้วน เนื้อมัน โดยเฉพาะปลาช่อนแม่ลา ซึ่งเป็นอาหารและของฝากที่ขึ้นชื่อของจังหวัดสิงห์บุรี ปัจจุบันปลาช่อนแม่ลาหายากขึ้นทุกวัน ทางราชการจึงหาทางอนุรักษ์และฟื้นฟู โดยขุดลอกลำน้ำ และสร้างอุทยานแม่ลามหาราชานุสรณ์ขึ้นริมฝั่งแม่น้ำลารากรอง โดยรอบ ๆ บริเวณอาคารได้จัดให้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน

- คูค่ายพม่า

ภาพที่ 132 คูค่ายพม่า

ที่มา [http:// www.hotelsguidethailand.com](http://www.hotelsguidethailand.com)

คูค่ายพม่าตั้งอยู่ที่บ้านเจดีย์หัก หมู่ 1 ตำบลบ้านแปง ห่างจากตัวเมืองสิงห์บุรีไปประมาณ 16 กิโลเมตร ตามเส้นทางหลวงหมายเลข 32 กิโลเมตรที่ 129 เป็นแหล่งชุมชนโบราณมีลักษณะเป็นเนินดิน แนวยาวรูปร่างคล้ายตัว L ยาวประมาณ 5-15 เมตร กว้างประมาณ 3 เมตร สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นใน สมัยกรุงศรีอยุธยาเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2127 ครั้งที่พม่ายกกองทัพมาตั้งที่ปากน้ำบางพุทราเพื่อรวบรวม กำลังเข้าตีกรุงศรีอยุธยา นับเป็นแหล่งประวัติศาสตร์ที่สำคัญ ปัจจุบันได้ปรับปรุงให้เป็นสวนสาธารณะ สำหรับพักผ่อนหย่อนใจของประชาชนทั่วไป

- หามน้ำแก้บน

ภาพที่ 133 หามน้ำแก้บน

ที่มา [http:// www.thairath.co.th](http://www.thairath.co.th)

ภาพที่ 134 ตักน้ำในบ่อน้ำเพื่อแก้บน

ที่มา www.lomography.co.th

การหามน้ำแก้บน ณ วัดโพธิ์เก้าต้น หรือ วัดไม้แดง จังหวัดสิงห์บุรี วัดโพธิ์เก้าต้น มี สระน้ำศักดิ์สิทธิ์ ชาวสิงห์บุรีมีความเชื่อและศรัทธา เกี่ยวกับการบนสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ที่จะต้องมาหามน้ำเพื่อแก้บน เมื่อขอพรได้สมดังที่อธิษฐานไว้ ทั้งนี้ ชาวบ้านเชื่อว่า น้ำที่หามาใส่เป็นน้ำมนต์ ใครก็ตามที่หามน้ำมนต์

มาเทใส่ สรร้านักดีสิทธิ์ ก็ะบังเกิดผล เป็นสิริมงคลยิ่ง จนกลายเป็นประเพณีที่ทำกันมาอย่างต่อเนื่อง
หาบน้ำแก้บนจึงเป็น Unseen ที่หาดูที่ไหนไม่ได้ นอกจากที่สิงห์บุรีแห่งนี้

ที่มา <http://www.remawadee.com/Singburee/Unseen3-HubNum.html>

- การไหว้พระพรหมที่เมืองพรหมและการไหว้พระอินทร์ที่เมืองอินทร์

ภาพที่ 135 พระพรหมและพระอินทร์

ที่มา <http://www.remawadee.com/Singburee/Unseen3-Praprom-Praln.html>

การกราบไหว้เทพทั้ง 2 องค์ ถือว่าเป็นสิ่งที่เป็นสิริมงคลยิ่ง และเมื่อได้ไปกราบในคราวเดียวกันก็
จะเป็นสิริมงคลเพิ่มพูนตามความเชื่อ พระพรหมองค์ใหญ่ สร้างขึ้นในปี พ.ศ.2551 ในโอกาสที่ระลึก 80
ปี พระธรรมสิงหบุราจารย์ (หลวงพ่อจรัญ ฐิตธมฺโม) วัดอัมพวัน จังหวัดสิงห์บุรี วัดอุปสมบทในการสร้าง
เพื่อเผยแพร่ประวัติของหัวเมืองพรหมในอดีต ให้เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชนให้มุ่งมั่นทำ
ความดีเพื่อประเทศ ชาติ และยังเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดสิงห์บุรีอีกด้วย มีศาลาสำหรับ
นมัสการหลวงพ่อจรัล และจัดแสดงแผ่นป้ายข้อมูลประวัติความเป็นมาของอำเภอพรหมบุรีเทวรูปที่
ประดิษฐาน พระพรหม องค์สีทองขนาดใหญ่มหิมา เป็นที่น่าตื่นตาตื่นใจสำหรับผู้สัญจรผ่านมา (น่าจะ

ใหญ่กว่าคนจริงประมาณ 10 เท่า) มี 8 พระกร ทรงจักร หอยสังข์ คัมภีร์ คนโท คทา บ่วง ดอกบัว ลูกประคำ ประดิษฐานในเทวาลัยขนาดใหญ่มาก ด้านหน้าพระพรหมขนาดใหญ่นี้ มีองค์พระพรหมขนาดปกติให้สักการบูชาอีกองค์หนึ่ง

ความเป็นมาของพระพรหม ในอินเดียสมัยโบราณ พระพรหมเป็นเทพผู้สร้างโลก ได้รับการยกย่องโดยพวกพราหมณ์ ให้มีฐานะเท่าเทียมกับพระวิษณุ (ผู้คุ้มครองโลก) และพระศิวะ (ผู้ทำลายโลก) วิวัฒนาการทางความเชื่อทางศาสนา และศิลปกรรมของอินเดียมีการเปลี่ยนแปลง ตามแคว้นต่าง ๆ เสมอรวมถึงการเปลี่ยนแปลงตามประเพณีความเชื่อในช่วงสมัยนั้น ๆ โดยมีการนับถือตามนิกายต่าง ๆ ของความ เชื่อที่มีอยู่นั้น เช่น นิกายไศวะ หรือไศวะนิกาย และไวษณพนิกาย หรือไวษณวนิกาย ทั้ง ๒ นิกายให้ความเคารพนับถือเทพ คือพระศิวะ และ พระวิษณุเป็นพิเศษ จึงลดความศรัทธาความเชื่อถือพระพรหมลง และเมื่อเวลาผ่านไป ค.ศ. ที่ ๑๐ ชาวฮินดูจึงหันมาให้ความเคารพ นับถือพระพรหมจากที่ นิกายไศวะ และไวษณพนิกาย ซึ่งมีการแข่งขันกันทางด้านความเชื่ออยู่ พระพรหมจึงกลายเป็นเทพองค์สำคัญขึ้นมาใหม่ โดยมีการสร้างเทวาลัย และรูปปั้นไว้เป็นจำนวนมาก พระพรหมได้รับการนับถือบูชาใน ฐานะที่พระองค์เป็นผู้สร้างของทุกสิ่งทุกอย่าง ให้เกิดขึ้นบนโลก พระองค์ทรงเป็นผู้ให้ที่สำคัญ และเป็นผู้ กำหนดโชคชะตาของมนุษย์ พระนาม ที่เรียกขานกันมีมากมายนอกเหนือจากพระพรหม หรือ พระพรหมธาดา เป็นต้นว่า ราชคุณ หมายถึง ความมี ภิเลสและความปรารถนา และมูลเหตุของการสร้างโลก ทั้งปวง สวายัมภู หมายถึง ผู้เกิดเอง กมลสาส์น และปัทมสาส์น หมายถึง ผู้นั่งบนดอกบัว ซึ่งเกิดมาจาก สะดือของพระวิษณุ คัมภีร์ฤคเวท ปรากฎพระนาม ปชาบดี คัมภีร์รามายณะ ปรากฎพระนามอื่นๆ คือ ปรมศวร วิจิ-เวธาส อทิกวี สนั่น ชาตริวิชาตริ ปีตามหะ ทรุฑิน-สราษฏริ โลเกศ ลักษณะทางศิลป รูปเคารพของพระพรหมที่พบในปัจจุบันมีรูปเคารพ ๔ ปาง ๕ พระนาม ซึ่งมีลักษณะทางศิลป ดังนี้ ปาง ประชาบดี พระพรหม พระวรกายสีขาว สวมอาภรณ์หนังงาช้างสีดำพาดบ่า มี ๔ พักตร์ ๔ กร ถือข้อน แจกกัน และการทำปางประทานพร ด้านขวาของพระพรหม มีรูปเทพธิดาสรัสวดี ด้านซ้ายของพระพรหม มีรูปเทพธิดาสาวิตรียืนประทับอยู่ พาหนะคือ หงส์ ปางโลกบาล พระพรหมมี ๔ พักตร์ ๔ กร ถือ ลูกประคำ หนังสือ ดอกบัว และแจกกัน ด้านข้างมีนางสาวิตรี (๔ พักตร์) ประทับยืนด้วย ปางวิศวกรรม พระพรหมมี ๔ พักตร์ ๔ กร ถือ ข้อน หนังสือ แจกกัน และลูกประคำ ปางกามลักษณะ ปางปิตมहा พระ

พรหมมี ๔ พักตร์ พระเกศาม้วนขมวด มี ๔ กร ถือ หนังสือ แจกกัน หม้อ และช้อน ในสมัยพระพุทธศาสนา ได้ถือกำเนิดแล้วได้ปรากฏภาพสลักในรูปของพระพรหมกำลัง เข้าเฝ้าพระพุทธเจ้า พระพรหมทรงอาการดังพราหมณ์ พระกรถือหม้อน้ำข้างหนึ่ง พระพรหมทองคำนี้ถือว่าเป็นที่ล้ำค่ามาก มีนักท่องเที่ยวดึงแวะสักการะกันไม่ขาดสายทั้งความศักดิ์สิทธิ์และความสวยงามของวิหารพระพรหมองค์ใหญ่แห่งนี้ ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาสักการะทุกวัน

ที่มา <http://www.moohin.com/trips/singburi/lordbrahma/index.shtml>

พระอินทร์เป็นมหาเทพที่ยิ่งใหญ่เหนือชีวิตของมนุษย์และสรรพสัตว์มีหน้าที่ปกป้องดูแลโลกให้พ้นจากสิ่งเลวร้ายต่างๆ เป็นผู้นำเหล่าเทพเจ้าไปกำจัดอสูรร้ายในหลายคราว หากคนใดมีเคราะห์ร้ายพระอินทร์จะลงมาช่วยทุกครั้งไปมีฐานะเป็นพระผู้ดูแลทุกข์สุขของมนุษย์โลก ดินฟ้าอากาศและสงคราม และยังเป็นเทพนักสังคมสงเคราะห์ คนส่วนใหญ่มีความเชื่อว่า อำนาจของพระอินทร์นั้น จะช่วยปัดเป่าความชั่วร้าย หรือสิ่งไม่ดีบริเวณนั้น พร้อมทั้งปกป้องรักษา ภารกิจให้เจริญรุ่งเรือง รวมถึงคุ้มครองผู้บูชา ในศาสนาพุทธ พระอินทร์ ยังเป็นเทพผู้รักษาพระพุทธศาสนาให้อยู่นานถึง 5,000 ปีเนื่องจากพระอินทร์เป็นเทวกษัตริย์ หมายถึงเป็นราชาแห่งเหล่าทวยเทพ จึงมีอำนาจในการสั่งการทำลายผู้ที่จะนำพาพระพุทธศาสนาไปในทิศทางที่ไม่ดี สถานที่ตั้งของพระอินทร์ที่เมืองอินทร์ อยู่ในบริเวณ FN Factory outlet หมู่ 1 ตำบลน้ำตาด อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

ที่มา <http://www.remawadee.com/Singburee/Unseen3-Praprom-Praln.html>

- อุทยานแม่ลามหาราชานุสรณ์

ภาพที่ 136 อุทยานแม่ลามหาราชานุสรณ์

ที่มา <http://www.thaitravels.net/>

อุทยานแม่ลามหาราชานุสรณ์ ตั้งอยู่ที่ตำบลทับยา มีพื้นที่อยู่ในเขตอำเภออินทร์บุรีและอำเภอบางระจัน ห่างจากอำเภอเมืองไปตามเส้นทางหลวงหมายเลข 309 ประมาณ 9 กิโลเมตร จะมีทางแยกเลี้ยวซ้ายไปบ้านเชิงกลัด เข้าไปอีกประมาณ 1.2 กิโลเมตร ก็จะถึงอุทยานแม่ลามหาราชานุสรณ์ คำว่า “แม่ลา” เป็นชื่อลำน้ำสายหนึ่งในท้องที่จังหวัดสิงห์บุรี ไหลผ่านพื้นที่ 3 อำเภอ คือ อำเภออินทร์บุรี อำเภอบางระจัน และอำเภอเมืองสิงห์บุรี เป็นลำน้ำธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยอาหารของปลา ฉะนั้นปลาที่จับได้จากลำน้ำแม่ลาจึงมีรสชาติอร่อย อ้วน เนื้อนุ่ม มัน โดยเฉพาะปลาช่อนแม่ลา ซึ่งเป็นอาหารและของฝากที่ขึ้นชื่อของจังหวัดสิงห์บุรี ปัจจุบันปลาช่อนแม่ลาหายากขึ้นทุกวัน ทางราชการจึง

หาทางอนุรักษ์และฟื้นฟู โดยขุดลอกลำน้ำ และสร้างอุทยานแม่ลามาหาราชาอนุสรณ์ขึ้นริมฝั่งแม่น้ำลาลากร่อง โดยรอบ ๆ บริเวณอาคารได้จัดให้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน นอกจากนั้นทางอุทยานฯ มีบริการบ้านพักไว้สำหรับนักท่องเที่ยว

ที่มา <http://thai.tourismthailand.org/สถานที่ท่องเที่ยวและกิจกรรม/รายละเอียดสถานที่ท่องเที่ยว/อุทยานแม่ลามาหาราชาอนุสรณ์--2544>

- ตลาดปากบาง

ภาพที่ 137 ตลาดปากบาง

ที่มา <http://travel.thaiza.com/เที่ยวตามรอยกล้วยเดี่ยวเจ้าเก่าที่-ตลาดปากบาง-หมื่นหาญ/231464/>

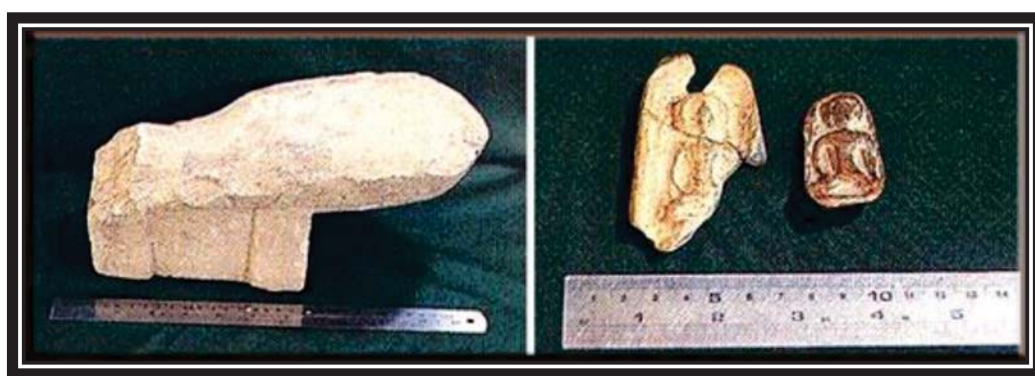

ภาพที่ 138 ร้านค้าในตลาดปากบาง

ที่มา <http://topicstock.pantip.com/food/topicstock/2009/07/D8078137/D8078137.html>

"ตลาดปากบาง" หรือ "ตลาดปากบาง-หมื่นหาญ" คือ ตลาดเก่าแก่ที่ถือว่าเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของอำเภอบรพบุรี จังหวัดสิงห์บุรี โดยตลาดน้ำแห่งนี้ ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา มีความเจริญมาช้านานคู่กับตำบลพรหมบุรี ภายในตลาดปากบางมีร้านก๋วยเตี๋ยวปากบางที่รสชาติอร่อยถูกปากผู้ที่สัญจรไปมา มีสินค้าที่ผลิตจากชุมชนจำหน่าย ขนมเปี๊ยะ น้ำพริก ปลาสาม โต๊ะเก้าอี้หรือเฟอร์นิเจอร์ที่ทำมาจากรากไม้ธรรมชาติทุกชนิด กวนเชียง กระจาสารท กระหรีป๊อบ ขนมสาลี่ เป็นต้น

- เมืองโบราณบ้านคูเมือง

ภาพที่ 139 โบราณวัตถุในเมืองโบราณบ้านคูเมือง

ที่มา <http://travel.thaiza.com/เมืองโบราณบ้านคูเมือง+จสิงห์บุรี/128504/>

เมืองโบราณบ้านคูเมือง (อยู่ภายในสวนรุกขชาติคูเมือง) ตั้งอยู่ที่บ้านคูเมือง ตำบลห้วยชัน ภายในสวนรุกขชาติคูเมือง ห่างจากตัวอำเภอบรพบุรีตามเส้นทางสายอินทร์บุรี-ชัยนาท ประมาณ ๗ กิโลเมตร ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ ๒๓ กิโลเมตร เข้าไปตามทางแยกวัดหนองสุม่อีกประมาณ ๘ กิโลเมตร สันนิษฐานว่าเป็นชุมชนโบราณสมัยทวารวดี ผังเมืองเป็นรูปสี่เหลี่ยมมุมมน กว้าง ๖๕๐ เมตร ยาว ๗๕๐ เมตร มีเนินดินขนาดใหญ่ มีคูน้ำคันดินล้อมรอบ มีการขุดค้นพบภาชนะดินเผามากมาย เช่น เครื่องถ้วย ขาม หม้อ ไห กาน้ำ ลูกปัดหินสีต่าง ๆ ตะคันดินเผา ธรรมจักรหินเขียว ตุ่มหู และเหรียญเงินมีคำจารึกว่า "ศรีทวารวดีศวรปุณณะ" แสดงให้เห็นว่ามีชุมชนอาศัยอยู่ในบริเวณนี้ติดต่อกันมาตั้งแต่สมัยพุทธันจนจนถึงรัตนโกสินทร์ปัจจุบันวัตถุโบราณที่ค้นพบได้นำไปเก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติอินทร์บุรี และภายในบริเวณเมืองโบราณบ้านคูเมืองปัจจุบันได้จัดให้เป็นสวนรุกขชาติมีพันธุ์ไม้ต่าง ๆ รมรื่นสวยงาม

ที่มา <http://www.ezytrip.com/Thailand/th/Central/SingBuri/03032/03032.htm>

ง.2 นันทนาการ

- เทศกาลกินปลา

ภาพที่ 140 บรรยากาศเทศกาลการกินปลา

ที่มา <http://travel.thaiza.com/เมืองโบราณบ้านคูเมือง+จสิงห์บุรี/128504/>

เทศกาลกินปลา ถูกจัดมาเป็นครั้งที่ 18 ซึ่งครั้งที่ 18 ประจำปี 2555 มีขึ้น ณ บริเวณศาลากลาง จังหวัดสิงห์บุรี อำเภอเมืองฯ จังหวัดสิงห์บุรี ชมหัวปลาต้มเผือกหม้อไฟยักษ์ การประกวดหุ่นปลาสวยงาม การประกวดอาหารจากแม่ครัวหัวป่า นิทรรศการปลาน้ำจืด การออกร้านอาหารที่ปรุงจากปลานานาชนิด และอีกหลากหลายกิจกรรม จัดงานเทศกาลกินปลาและของดีเมืองสิงห์บุรีครั้งที่ 18 ประจำปี 2555 นี้ เป็นงานที่ทางจังหวัดสิงห์บุรีจัดขึ้น เพื่อนำความเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่น ของเทศกาลกินปลาใน จังหวัดสิงห์บุรี พร้อมทั้งจะเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ให้บุคคลภายในจังหวัดและภายนอกทราบทั่วกันว่า จังหวัดสิงห์บุรี เป็นอีกที่หนึ่งที่มีชื่อเสียงในด้านรสชาติของเมนูปลา โดยเฉพาะ "ปลาช่อนแม่ลา" ซึ่งเป็นอาหารจานเด็ดที่ขึ้นชื่อของจังหวัดสิงห์บุรี นอกจากนี้ยังเป็นถิ่นกำเนิดของตำนานอาหารคาว - หวาน ที่มีชื่อเสียงในอดีตที่ว่า "แม่ครัวหัวป่า" ดังนั้นเทศกาลกินปลาและของดีเมืองสิงห์บุรี ครั้งที่ 18 ประจำปี 2555 นี้ นับว่าเป็นที่รวมอาหารจานเด็ดและเมนูที่ปรุงจากปลานานาชนิดมาให้เลือกชม เลือกซื้อ ภายในงานยังมีกิจกรรมต่าง ๆ มากมาย อาทิ การประกวดหุ่นปลาสวยงาม การประกวดخبวนแห่งประเทศไทย งานฯ การจำหน่ายสลากกาชาด การจำหน่ายสินค้า 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์ ของดีเมืองสิงห์บุรี การ

จำหน่ายสินค้าราคาถูกจากโรงงานอุตสาหกรรม การออกร้านของส่วนราชการ มหรสพต่างๆ หั้วปลาต้ม
เผือกหม้อไฟยักษ์ และกิจกรรมอื่นๆอีกมากมายที่รอต้อนรับนักท่องเที่ยวทุกท่าน

ที่มา <http://travel.sanook.com/1134068/งานเทศกาลกินปลาและของดีเมืองสิงห์บุรี/>

- เทศกาลแข่งเรือ

ภาพที่ 141 งานแข่งเรือ

ที่มา www.tat7.com

เทศกาลการแข่งเรือของจังหวัดสิงห์บุรี จัดงานแข่งขันเรือยาวประเพณีมา 24 ครั้ง และครั้งที่ 24 ประจำปี 2553 ซึ่งถว้วยพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ณ สนามลำแม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณหน้าศาลากลางจังหวัดสิงห์บุรี (หลังเดิม) ระหว่างวันที่ 23 - 24 ตุลาคม 2553 ในอดีตชาวบ้านในพื้นที่จังหวัดสิงห์บุรีส่วนใหญ่ใช้เรือเป็นพาหนะในการเดินทาง ทั้งการค้า การประกอบพิธีกรรมทางศาสนา และการสัญจรไปมาของประชาชนทั่วไป นับได้ว่าการใช้เรือเป็นหนทางที่สะดวกที่สุดในสมัยนั้น และฤดูน้ำหลากของทุกปีหรือช่วงเทศกาลออกพรรษาทางวัดและชาวบ้านได้จัดกิจกรรม งานบุญต่าง ๆ อาทิ การทำบุญตักบาตร ฟังธรรมเทศนา และพัฒนาวัด นอกจากนั้นยังมีกิจกรรมการแข่งขันเรือยาว ที่รวมกลุ่มชาวบ้านจากท้องถิ่นต่าง ๆ นำเรือยาวและทีมแข่งขันที่ฝึกซ้อมกัน

อย่างดี มาประชันฝีมือกันในช่วงเวลาดังกล่าว และสืบทอดขนบธรรมเนียมประเพณีมาจนถึงปัจจุบัน โดยเป็นที่มาของการแข่งขันเรือยาวประเพณี

การแข่งขันเรือยาวประเพณี จังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งถ้ายพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี ระหว่างวันที่ 23 - 24 ตุลาคม 2553 โดยจังหวัดสิงห์บุรี และเทศบาลเมืองสิงห์บุรี ร่วมกันจัดขึ้นเพื่อเป็นการส่งเสริม และอนุรักษ์วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม และเกมส์ กีฬาพื้นบ้านที่มีมาในอดีตให้คงอยู่คู่ท้องถิ่น อีกทั้งเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัด และพัฒนา เศรษฐกิจท้องถิ่น ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าวคาดว่าจะสามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าภายใน จังหวัดสิงห์บุรีเพิ่มมากขึ้น และเกิดการกระจายรายได้ให้กับได้อีกทางหนึ่ง

ที่มา www.tat7.com

- งานรำลึกวีรชนค่ายบางระจัน

ภาพที่ 142 การถ่ายรูปในงานพิธี

ที่มา www.siamsingburinews.com

ภาพที่ 143 พิธีการรำลึก

ที่มา www.obec.go.th

ภาพที่ 144 ขั้นตอนในพิธี

ที่มา www.obec.go.th

ภาพที่ 145 หน่วยงานที่เข้าร่วมในพิธี

ที่มา www.sbo.moph.go.th

งานรำลึกวีรชนค่ายบางระจัน เป็นงานประจำปี จัดขึ้นเพื่อรำลึกถึงวีรกรรมของชาวยุทธค่ายบางระจัน ผู้กล้าหาญที่เสียสละเลือดเนื้อเพื่อรักษาผืนแผ่นดินไทยด้วยการสู้รบกับพม่า รวมเวลาต่อสู้กับพม่านานถึง 5 เดือน ชาวยุทธค่ายบางระจันทุกคนปักหลักต่อสู้อย่างองอาจจนล้มตาย พวกเขาคือวีรชนเพื่อปกป้องผืนแผ่นดินไทยให้คงอยู่ ก่อนที่จะพ่ายแพ้แก่กองทัพพม่าเมื่อวันที่ 2 ค่ำ เดือน 8 ปีจอ พ.ศ. 2309 วีรกรรมของชาวยุทธค่ายบางระจันยังคงตราตรึงอยู่ในใจของคนไทยตราบนานเท่าอนัน เพื่อรำลึกถึงวีรกรรมอันยิ่งใหญ่ ความกล้าหาญ รักชาติ ของชาวยุทธค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

นอกจากงานรำลึกวีรชนค่ายบางระจัน ในปี 2556 จะถูกจัดขึ้นเพื่อเชิญทุกท่านมาร่วมรำลึกและสดุดีแก่เหล่าวีรชนผู้กล้าชาวยุทธค่ายบางระจัน ในงาน วีรชนบางระจัน วีรชนโลก และยังถูกจัดขึ้นเพื่อการประกาศเจตนารมณ์ “ชาวสิงห์บุรีไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด” โดยภายในงานมีกิจกรรมหลักได้แก่หน่วยงานในภาครัฐและเอกชนร่วมกันวางพวงดอกไม้สักการะดวงวิญญาณวีรชนที่ได้สละชีพเพื่อรักษาชาติบ้านเมือง มีการสวนสนามของทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศ ตำรวจลูกเสือชาวบ้าน ในตอนกลางคืนจะมีมหรสพต่างๆ การแสดงแสง สี เสียง ในเรื่องวีรกรรมการต่อสู้กับข้าศึกในอดีต ให้อนุชนรุ่นหลังได้เห็นถึงคุณงามความดีที่ทุกท่านได้ยอมสละชีพเพื่อปกป้องเอกราชของชาติไทย มีการเล่นกีฬาพื้นบ้าน และการจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง

ที่มา <http://www.tiewpakklang.com/news/lopburi/4777/>

- ประเพณีตีฟ่มข้าวบิณฑ

ภาพที่ 146 ข้าวบิณฑ

ที่มา <http://www.combatinghate.com/ประเพณีตีข้าวบิณฑ-ประเพณีไทย>

ประเพณีตีข้าวบิณฑ เป็นประเพณีเก่าแก่ที่ทำกันอยู่แห่งเดียวที่หมู่บ้านจักรสีห์ อำเภอเมืองสิงห์บุรี นิยมทำในช่วงวันสงกรานต์ ระหว่างวันที่ ๑๓-๑๕ เมษายน ของทุกปี ชาวบ้านจะนัดกันทำพิธีโดยการนำข้าวเหนียวหรือข้าวเหนียวแดงมาหุงหรือนึ่งพอสุกนำมาใส่ใบตองพับเป็นรูปกรวย นำไปถวายหลวงพ่อบุญนาคจักรสีห์ วัดพระนอนจักรสีห์ด้วยการนำพานใส่กรวยข้าวเหนียวที่เตรียมวางไว้ด้านหน้าองค์พระนอน จะได้ข้าวเหนียวรูปทรงคล้ายเจดีย์เรียกว่าฟ่มข้าวบิณฑ โดยในพานเดียวกันสามารถทำฟ่มข้าวบิณฑหลายๆ อันแล้วแต่ความเหมาะสม จากนั้นโรยหน้าด้วยมะพร้าวขูด ดอกไม้ที่หาได้ในท้องถิ่นเกลือป่น เพื่อทำพิธีถวายข้าวเหนียว เมื่อเห็นว่าเวลาผ่านไปพอสมควรจะทำพิธีลาข้าว เมื่อชาวบ้านมาพร้อมกันทุกคนจะตรงไปที่พานข้าวของตน แบ่งข้าวเหนียวในกรวยใส่กระทง แล้วจึงเริ่มตั้งขบวนแห่รอบวัดแห่พานที่ใส่ฟ่มข้าวบิณฑมาที่หน้าพระนอน แล้วนำไปวางไว้ที่หน้าองค์พระนอนพอเป็นสังเขป จากนั้นชาวบ้านจะแยกกันนั่งเป็นวงๆ ละ ๖-๗ คน แบ่งกันรับประทานข้าวที่เหลือ ซึ่งถือว่าเป็นข้าวบิณฑของหลวงพ่อบุญนาคจักรสีห์

ที่มา <http://www.combatinghate.com/ประเพณีตีข้าวบิณฑ-ประเพณีไทย>

- สงกรานต์ริมหาดทราย

ภาพที่ 147 ข้าวบิณฑ์

ที่มา <http://travel.sanook.com/>

ภาพที่ 148 ข้าวบิณฑ์

ที่มา <http://travel.sanook.com/>

ประเพณีสงกรานต์หาดทราย จะจัดขึ้นในเดือนเมษา การจัดกิจกรรมประเพณีสงกรานต์ หาดทรายจัดขึ้นเพื่อเป็นการสืบสานประเพณีสงกรานต์ของจังหวัด อีกทั้งยังเป็นหนึ่งช่องทางการกระตุ้น และส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ และนักท่องเที่ยวที่เข้าร่วมกิจกรรม เกิดความสนใจ ใส่ใจกับกิจกรรม ประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นเพิ่มมากยิ่งขึ้น อีกทั้งในลู่เวลาการจัดกิจกรรมดังกล่าว น่าจะมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้าร่วมกิจกรรมเป็นจำนวนมาก ซึ่งจะเป็นอีกหนึ่งช่องทางการกระจายรายได้จากนักท่องเที่ยวไปสู่ประชาชนในท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น ภายในประเพณีสงกรานต์ "หาดทรายहरषา เมษาที่เมืองสิงห์" ครั้งนี้ มีกิจกรรมเด่นที่น่าสนใจตลอดช่วงเดือนเมษายน อาทิ การแข่งขันชกมวยไทย, การแข่งขันมวยแม่่น้ำ, การแข่งขันฟุตบอลชายหาด, แข่งขันวอลลอลย์บอลชายหาด, การแข่งขันหมากรุกไทย, การแข่งขันเรือ 12 ฝีพาย, มหกรรมอาหารสะอาดรสชาติอร่อย, การแสดงบนเวที, การประกวดสาวเมืองสิงห์, การประกวดหนูน้อยคาวบอย เป็นต้น

ที่มา <http://travel.sanook.com/934662/เที่ยวสนุกงานหาดทรายहरषา-เมษาที่เมืองสิงห์/>

- ประเพณีกำฟ้า

ภาพที่ 149 พิธีกรรมในประเพณีกำฟ้า

ที่มา <http://kanchanapisek.or.th>

ภาพที่ 150 สภาพแวดล้อมในประเพณีกำฟ้า

ที่มา <http://kanchanapisek.or.th>

ประเพณีกำฟ้าเป็นงานบุญพื้นบ้านของชาวไทยพวนที่บ้านบางน้ำเชี่ยว และหมู่บ้านโกศาภิวัฒน์ อำเภอรพรมบุรี จัดขึ้นเพื่อเป็นการบูชาและระลึกถึงเทพดาผู้รักษาฟ้า และบันดาลให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล “กำฟ้า” เป็นประเพณีของชาวไทยพวนในจังหวัดต่าง ที่มีชาวพวนอาศัยอยู่ได้ยึดถือปฏิบัติต่อกันมาตั้งแต่ครั้งโบราณ “กำ” ในภาษาไทยพวน หมายถึง การนับถือและสักการะบูชา ดังนั้น กำฟ้า จึงหมายถึงประเพณีนับถือ สักการะบูชาฟ้า

เนื่องจากชาวพวนเป็นกลุ่มชนที่ประกอบอาชีพทางการเกษตร โดยเฉพาะการทำนา ในสมัยดั้งเดิมการทำนาต้องอาศัยน้ำฝนจากธรรมชาติ ชาวนาในสมัยนั้นจึงมีการเกรงกลัวฟ้ามาก ไม่กล้าที่จะทำอะไรให้ฟ้าพิโรธ ถ้าฟ้าพิโรธย่อมหมายถึง ความแห้งแล้ง อดยาก หรือฟ้าอาจผ่าคนตาย ประชาชนกลัวจะได้รับความทุกข์ยากอันเป็นภัยจากฟ้า จึงมีการเซ่นสรวง สักการะบูชาผีฟ้า ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเอาใจ มิให้ฟ้าพิโรธ หรืออีกนัยหนึ่ง ชาวบ้านที่ประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรมนั้น รู้สึกสำนึกในบุญคุณของผีฟ้าที่ได้ให้น้ำฝน อันหมายถึงความชุ่มชื้น ความอุดมสมบูรณ์ มีชีวิตของคน สัตว์ และพืชพรรณต่างๆ จึงได้เกิดประเพณีกำฟ้าขึ้น เพื่อเป็นการประจบบีฟ้าไม่ให้พิโรธ และเป็นการแสดงความขอบคุณต่อเทพยดาแห่งท้องฟ้าหรือผีฟ้า

ประเพณีกำฟ้า ยังคงปฏิบัติกันอยู่ในหมู่บ้านพนททุกจังหวัดทั่วประเทศ แต่ละท้องถิ่นจะกำหนด วัน เวลา คาคเคลื่อนกันไปบ้างในห้วงเวลาของเดือนอ้าย ขึ้น 14 ค่ำ เดือนยี่ ขึ้น 13 ค่ำ และ เดือน 3 ขึ้น 3 ค่ำ ทั้งนี้เป็นการตกลงของชาวพนทในแต่ละท้องถิ่น เดิมทีเดียวในหมู่บ้านพนทโดยทั่วไปจะถือเอาวันที่มีผู้ได้ยินเสียงฟ้าร้องครั้งแรกในเดือน 3 ให้เป็นวันเริ่มกำฟ้า แต่การยึดถือตามแนวนี้อาจเกิดปัญหาในเรื่องข้อโต้แย้งกันอยู่เสมอว่า คนนั้นได้ยินคนนี้ได้ยิน เป็นที่รำคาญใจ การที่ได้ยินเสียงฟ้าร้องครั้งแรกในเดือน 3 นี้ ถือกันว่า ฟ้าเปิดประตูน้ำ โดยมากกวานบ้าน (หัวหน้าหมู่บ้าน) จะถือเอาการฟังเสียงฟ้าของคนหูตึงในหมู่บ้านเป็นเกณฑ์ ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นเสียงฟ้าร้องที่แท้จริง จนนผู้คนสามารถได้ยินกันอย่างทั่วถึง

ที่มา <http://www.thaibizcenter.com/cultureinfo.asp?provid=62&placeid=3315>

- พิธีปารุปะนัง

ภาพที่ 151 พิธีกรรมในประเพณีกำฟ้า

ที่มา <http://www.tiewpakklang.com>

ภาพที่ 152 สภาพแวดล้อมในประเพณีกำฟ้า

ที่มา <http://www.tiewpakklang.com>

พิธีปารุปะนัง ถือว่าเป็นประเพณีที่สำคัญและเป็นศิริมงคล โดยในการทำพิธีนี้ชาวบ้านจะนำผ้าห่ม 9 ผืน ที่เย็บต่อกันเป็นผ้าผืนใหญ่และจับชายผ้าห่มสองด้านที่มีความยาวมากเข้าไปใน วิหาร เพื่อนำผ้าคลุมองค์พระพุทธรูปไสยาสน์ที่มีขนาดองค์ยาว 47.40 เมตร ซึ่งเป็นพระคู่บ้านคู่เมืองของชาว จ.สิงห์บุรี จากนั้นร่วมกันประกอบพิธีทางศาสนา พระสงฆ์สวดให้ศีลให้พร สำหรับผ้าห่มผืนเก่านั้นทางวัด

จัดแบ่งให้กับผู้เข้าร่วมพิธีทุกคน เพื่อเป็นสิริมงคลในวันสงกรานต์ก่อนร่วมกันสรงน้ำพระ โดยประเพณีนี้ชาวบ้านปฏิบัติสืบทอดกันมา พิธีปารุปะนัง ในปีที่ 2556 จัดขึ้นในระหว่างวันที่วันที่ 13 – 15 เมษายน 2556 วัดพระนอนจักรสีห์ อ.เมือง จ.สิงห์บุรี มีกิจกรรมที่น่าสนใจ อาทิ ขบวนอัญเชิญผ้าเพื่อห่มองค์ พระนอนจักรสีห์ ใน พิธี “ปารุปะนัง” ที่ยิ่งใหญ่ตระกานตา ในวันที่ 15 เม.ย. 2556 เวลา 15.09 น. จากนั้นรับพรจากผู้สูงอายุ รวมน้ำชีวภัณฑ์กินข้าวหัวปาก่อพระเจดีย์ทรายเป็นพุทธบูชา พิธีสรงน้ำพระภิกษุ ชมศูนย์อนุรักษ์ควายไทยเขางาม ชมอุทยานต้นสาระ กว่า 130 ต้น ที่ออกดอกบานสะพรั่งพร้อมร่วมสนุกกับการละเล่นสาดน้ำสงกรานต์บรรยากาศแบบไทย

ที่มา <http://www.tiewpakklang.com/news/lopburi/6215/>

๑.3 ธรรมชาติ

- ลำน้ำแม่ลาการ้อง

ภาพที่ 153 ลำแม่ลา

ที่มา <http://kanchanapisek.or.th>

ลำน้ำแม่ลาการร้องเป็นลำน้ำสาขาหนึ่งของแม่น้ำเจ้าพระยา ไหลแยกจากแม่น้ำเจ้าพระยาที่ประตูระบายน้ำบรมธาตุ จังหวัดชัยนาท ผ่านพื้นที่จังหวัดสิงห์บุรีในเขตอำเภออินทร์บุรี อำเภอบางระจัน และอำเภอเมืองสิงห์บุรี เริ่มต้นจาก อำเภออินทร์บุรี เรียกว่า ลำการร้อง จากลำการร้องเรียกว่าบ้านดอนแฝก ไหลคดเคี้ยว บ้านท่าเชิงอ้าย ผ่าน บ้านโรงปลา บ้านคลองใหม่ แล้วมาสิ้นสุดที่ บ้านป่าเก่า เป็นที่ตั้งของอุทยานแม่ลามหาราชานุสรณ์ รวมความยาว 4,370 เมตร ส่วนริมฝั่งแม่ลาตะวันตกเป็นที่ตั้งของชุมชนเขต อำเภอบางระจัน ที่เรียกว่า ตำบลแม่ลา หมู่ที่ 1 - 3 แล้วไหลไปบรรจบกับคลองกระทุ่มโพรง ลำน้ำแม่ลาไหลผ่านจังหวัดสิงห์บุรีเป็นระยะทางประมาณ 18 กิโลเมตร ลำการร้องชาวบ้านเรียกว่า " แม่ลาการร้อง " เป็นแหล่งที่มีปลาชุมชุมมาเป็นแหล่งกำเนิดพันธุ์ปลารสดีได้แก่ ลำแม่ลา ซึ่งให้กำเนิดปลาช่อนที่สร้างชื่อเสียงให้แก่จังหวัดสิงห์บุรีในด้านรสชาติ อร่อยยากที่จะหาปลาช่อนในท้องถิ่นอื่นมาเปรียบเทียบได้ เนื่องจากที่แห่งนี้มีลักษณะเป็นดินโคลนสีดำ ไม่ใช่ดินดานหรือดินทรายเหมือนที่อื่น ลักษณะดินโคลนจะเหมาะสำหรับเป็นที่อยู่อาศัยของปลามากกว่าการที่มีน้ำนิ่งและพืช น้ำพร้อมทั้งอาหารที่สมบูรณ์ ทำให้ปลากินอัมตัวอ้วนเนื้อมันรสหวาน อร่อย นำรับประทาน จังหวัดสิงห์บุรีจึงจัดงานประเพณีเทศกาลกินปลาและงานกาชาดจังหวัดสิงห์บุรี เพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงของปลาช่อนแม่ลาให้เป็นที่รู้จักไปทั่วประเทศ ตลอดจนเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพิ่มพูนรายได้ให้แก่ประชาชนชาว สิงห์บุรีอีกด้วย

ที่มา <http://kanchanapisek.or.th/oncc-cgi/text.cgi?no=21046>

● เกษตรหนองลาด

ภาพที่ 154 การเลี้ยงปลา

ที่มา <http://www.dailynews.co.th>

ภาพที่ 155 การเลี้ยงไก่

ที่มา <http://www.dailynews.co.th>

ภาพที่ 156 เกษตรหนองลาด

ที่มา <http://www.dailynews.co.th>

เกษตรหนองลาดคือโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ภายในฟาร์มมีการปลูกไม้ผล พืชผัก รวมพื้นที่ 40 ไร่ และโรงเพาะเห็ด จำนวน 13 โรง เพื่อเป็นแหล่งรายได้ให้แก่ฟาร์ม และเป็นการจ้างงานราษฎรที่อยู่ใกล้เคียง ส่วนการปลูกผักกินใบนั้น ทางฟาร์มจะปลูกสลับหมุนเวียนกันไปให้เหมาะสมกับฤดูกาล มีการปลูกกล้วยแทรกเป็นแถวกันพื้นที่ในการปลูกผัก หรือปลูกกล้วย มะม่วง แสมในแต่ละพื้นที่ภายในฟาร์มด้วยบริเวณพื้นที่หนองลาดหมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 2 ตำบลท่าข้าม อำเภอกำแพงแสน และ หมู่ที่ 3 และหมู่ที่ 4 ตำบลวิหารขาว อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดสิงห์บุรี เนื้อที่ ประมาณ 443 ไร่ 2 งาน 92 ตารางวา เพื่อให้เกษตรกรได้มาศึกษาหาความรู้ มีงานทำ และมีรายได้เพิ่มซึ่งขณะนี้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องครอบคลุมด้านต่างๆ เช่น กรมชลประทาน ได้พัฒนาให้เป็น อ่างเก็บน้ำเพื่อการเกษตรและประมงโดยการขุดลอกหนองน้ำ นำดินมาถมเป็นพื้นที่ดิน และเกาะจนมีพื้นที่ดิน ประมาณ 150 ไร่ มีการสร้างถนน คูน้ำ และปลูกต้นรอบหนองน้ำ บางส่วนเป็นที่ทำการเกษตรที่จะสามารถ พัฒนาได้ในด้านอาชีพเกษตรกรรม จำนวน 94 ไร่มีการสร้างถนนคูน้ำปลูก ต้นไม้รอบหนองน้ำและปลูกพืช ส่งเสริมอาชีพเกษตรกรการผลิต การจำหน่าย ในพื้นที่ 94 ไร่ โดยปลูก ไม้หวาน ไปแล้วจำนวน 600 ต้น ปลูกหญ้าแฝก 140,000 ต้น เลี้ยงปลากระชัง 3 กระชัง ปรับปรุงบำรุง ดินด้วยปุ๋ยพืชสด 6.2 ไร่และด้วยปุ๋ยหมัก 5 ไร่ โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริสมเด็จพระนาง เจ้าฯพระบรมราชินีนาถ ได้รับหนังสือตอบรับจากสำนักพระราชวังเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2552 วัตถุประสงค์เพื่อเป็นการช่วยเหลือ ราษฎรในพื้นที่จังหวัดสิงห์บุรีให้มีแหล่งจ้างงาน แหล่งผลิตอาหารที่ปลอดภัยจากสารพิษและเป็น

แหล่งให้ความรู้ทางการเกษตรที่ถูกต้อง ลักษณะโครงการเป็นการบูรณาการทำงานของส่วนราชการและทุกภาคเกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแบบอย่างให้ประชาชนในพื้นที่ได้นำไปปฏิบัติในพื้นที่ของตนเองได้ ซึ่งมีเกษตรกรที่ได้รับประโยชน์จากโครงการมากถึง 26,022 ครัวเรือน อีกทั้ง “หนองลาด” ซึ่งเป็นบึงน้ำขนาดใหญ่ ที่สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ในการทำเกษตรกรรมขนาดใหญ่ของชาวดำบลท่าข้าม อำเภอคำชะอี บางระจัน และตำบลวิหารขาว อำเภอท่าช้าง ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมรายได้แก่ครัวเรือนราษฎรที่ยากจนได้เป็นอย่างดี ปัจจุบันเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสิงห์บุรี ได้ใช้ฟาร์มตัวอย่างแห่งนี้จัดตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน (ศูนย์หลัก) เพื่อให้เกษตรกรและผู้สนใจได้เรียนรู้การประกอบอาชีพตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง และยังเป็นโครงการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ที่มา http://www.m-culture.in.th/moc_new/album/38513/ฟาร์มตัวอย่างหนองลาด/

- ชมหึ่งห้อยสวนผลไม้

ชมหึ่งห้อยสวนผลไม้ในสวนผลไม้ของ ณัฐวุฒิ จันทร์พงษ์แก้ว นอกจากนักท่องเที่ยวสามารถชมหึ่งห้อยได้แล้วนักท่องเที่ยวยังสามารถชมสวนผลไม้ และซื้อผลไม้กลับบ้านได้อีก คุณณัฐวุฒิได้นำองค์ความรู้ที่ได้จากสวนผลไม้แถบนนทบุรี รวมกับความสนใจในทฤษฎีพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกลับมาয়บ้านเกิดที่จังหวัดสิงห์บุรี ในสวนนี้มีทั้งกระท้อน ลิ้นจี่ ชมพู่ ซึ่งตอนนี้คุณณัฐวุฒิได้ปลูกพืชผัก ปลูกดาวเรือง เลี้ยงเป็ดพันธุ์ไข่ นอกจากนี้ร่องสวนก็มีปลาสมบุรณ์ ซึ่งปลอดยาพิษร้าย จึงทำให้หึ่งห้อยก็เริ่มเข้ามาอาศัย

สวนผลไม้ของ ณัฐวุฒิ จันทร์พงษ์แก้ว ตั้งอยู่ที่บ้านเลขที่ 10/1 หมู่ 5 ตำบลถอนสมอ เป็นสวนผลไม้ที่ปลูกชมพู่ กระท้อน ลิ้นจี่ที่เปิดให้ประชาชนเข้าชม ชิมผลไม้จากต้น จะซื้อเป็นของฝากหรือซื้อต้นพันธุ์กลับบ้าน สอบถาม เพิ่มเติมได้ที่ คุณณัฐวุฒิ จันทร์พงษ์แก้ว โทร. 0 3653 6161 และ คุณวิเชียร ผลทับทิม 182/1 หมู่ 4 ตำบลพิบูลทอง โทร. 0 7904 0989 หรือสำนักงานเกษตรอำเภอท่าช้าง โทร. 0 3659 5119 การเดินทาง ใช้เส้นทางหมายเลข 3454 ทางไปวัดเสมา กิโลเมตรที่ 25 จากปากทางให้เลี้ยวขวาเข้าไปประมาณ 800 เมตร

ที่มา http://www.ข้อมูลการท่องเที่ยว.com/สิงห์บุรี/สวนชมพู่_ทองสามสี.shtml

ง.4 อาหาร

(1) ร้านอาหาร

- แม่ลาปลาเผา

ภาพที่ 157 ร้านแม่ลาปลาเผา

ที่มา <http://www.hamanan.com>

ภาพที่ 158 ร้านแม่ลาปลาเผา

ที่มา <http://www.hamanan.com>

ภาพที่ 159 ปลาเผาร้านแม่ลาปลาเผา

ที่มา <http://www.hamanan.com>

ภาพที่ 160 น้ำพริกร้านแม่ลาปลาเผา

ที่มา <http://www.hamanan.com>

ร้านแม่ลาปลาเผาเป็นที่รู้จักดีทั้งคนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวเพราะเป็นร้านเขาเปิดที่สิงห์บุรีมานานหลายรุ่นคน ตั้งแต่สมัยถนนสายเอเชียเป็นแบบทางเดียว จนมาเป็นทางหกเลนส์ จากร้านเล็ก ๆ จนกลายเป็นร้านอาหารขนาดใหญ่ อาหารที่ร้านนี้เป็นที่ร่ำลือว่าในเรื่องรสชาติ ร้านแม่ลาปลาเผานับเป็นร้านที่มีผู้คนจากทุกสารทิศที่แวะเข้ามาชิมปลาช่อนเผาเกลือตัวใหญ่รสเด็ด ที่ร้านแห่งนี้และเมนูอร่อยอีกเป็น 100 เมนู และยังคงกลิ่นตรึความอร่อยจากหลายองค์กร หลายคนสำคัญ ป้ายประกาศเต็มหน้าร้านไปหมด นอกจากคุณภาพปลาที่มาจากท้องถิ่นเพราะ ลักษณะเด่นของ ปลาช่อนแม่ลาเมืองสิงห์บุรี มีถิ่นกำเนิดที่ ต.แม่ลา อ.บางระจัน จ.สิงห์บุรี ในตำบลเล็กๆที่มีลำน้ำแม่ลาไหลผ่าน ซึ่งเป็นแม่น้ำสายเล็กที่แยกมาจากสายใหญ่ที่มีชื่อว่าแม่น้ำน้อย ปลาช่อนแม่ลารสอร่อยกว่าที่อื่น เพราะคุณภาพของดินในแถบนี้มีลักษณะพิเศษกว่าที่อื่น รูปร่างของปลาจะไม่เหมือนปลาช่อนที่อื่น คือครีบทึมน้ำตาลเข้ม หางมนเหมือนพัด ตัวอ้วน หัวกลม เนื้อนุ่ม มีมันมาก จึงยังทำให้ให้รสชาติอาหารเป็นที่ร่ำลือ อย่างที่กล่าวข้างต้น อาหารที่อร่อยอยู่หลายอย่าง จากข้อมูล MooHin.com ได้นำเมนูเด่นๆของร้านนี้ คือ ปลาช่อนแม่ลาเผา น้ำพริกปลาช่อนสด แกงป่าปลาเนื้ออ่อน สลัดปลาทับทิม แกงคั่วหอยขม ส้มตลาช่อน กุ้งหลน – ปูหลน กุ้งราดมะขาม ปูนิ่มผัดพริก – เกลือ ปลากระพงทอดน้ำปลา ปลาช่อนนึ่งแจ่ว ปลาคังผัดฉ่า และยำตะไคร้

ที่มา <http://www.hamanan.com/tour/singhaburi/maelaplaphao.html>

- ร้านกังหันลม

ภาพที่ 161 ปลาทอดร้านกังหันลม

ที่มา [http:// www.holidaythai.com](http://www.holidaythai.com)

ภาพที่ 162 เคาน์เตอร์ร้านกังหันลม

ที่มา [http:// www.holidaythai.com](http://www.holidaythai.com)

ร้านอาหารกังหันลม ตั้งอยู่ที่ จังหวัดสิงห์บุรีริมถนนสายเอเชียขาออกจากกรุงเทพมหานคร ร้านอาหารของเราเป็นร้านอาหารไทยประยุกต์ เชี่ยวชาญในด้านการปรุงอาหารจากปลาน้ำจืด เช่น ปลาช่อน ปลาม้า ปลาเนื้ออ่อน ปลากระด้าง ทางร้านได้รับรางวัลชนะเลิศจากการประกวดอาหารอร่อยในงานกินปลา จังหวัดสิงห์บุรีเป็นประจำทุกปี นอกจากนี้ร้านอาหารแห่งนี้ยังได้การการันตีจาก การแข่งขัน รายการอาหารที่ได้รับรางวัลชนะเลิศของทางร้าน เช่น ขนมจีนน้ำยาปลาช่อนปอเปี๊ยะไส้ปลาช่อน ปลาช่อนเผาเกลือ ปลาช่อนแดดเดียว

ที่มา <http://kanghanlom.in.th/>

- ร้านรำพึง

ภาพที่ 163 ปลาหนังร้านรำพึง

ที่มา <http://www.oknation.net>

ภาพที่ 164 บรรยากาศภายในร้านรำพึง

ที่มา <http://www.oknation.net>

ภาพที่ 165 ป้ายร้านรำพึง

ที่มา <http://www.oknation.net>

ภาพที่ 166 อาหารของร้านรำพึง

ที่มา <http://www.oknation.net>

ร้านราฟิง จังหวัดสิงห์บุรี ตั้งอยู่ตรงข้ามปั้มเชลล์ ตรงทางเข้าตลาดสิงห์บุรี จากถนนสายเอเชีย ข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา เลี้ยวซ้ายเข้าตลาดสังเกตซ้ายมือให้ดี ที่อยู่ 152 หน้าโรงพยาบาลสิงห์บุรี ถ.ขุนสรุรงค์ ต.บาง เขามีสโลแกน "เชลล์ไม่ต้องมาชิม แม่ซ้อยไม่ต้องมาร้า ฉันทำเอง อร่อย"

ที่มา <http://topicstock.pantip.com/food/topicstock/2008/07/D6821856/D6821856.html>

เมนูอร่อยของร้านราฟิง สิงห์บุรี จะเป็นพวกเมนูปลา มาเมืองสิงห์ใครๆก็จะไม่พลาดปลาช่อน เมนูอย่าง ปลาช่อนสามรส ต้มยำพุงไข่ปลาช่อน สำหรับคนที่ไม่ทานปลาช่อนก็ยังมีปลาอื่นๆ ให้ลิ้มชิมรส อย่างเช่น ปลาม้านึ่งซีอิ๊ว ปลาม้าผัดพริกไทดำ หัวปลาม้าต้มเผือก เราลองปลาม้าผัดชะอม อาหารที่รสชาติกลมกล่อมไม่คาว แต่ที่เป็นงานเด็ดของร้านราฟิง ก็คือ ปลาหมึกผัดไข่เค็ม ปลาหมึกทอดคลุกเคล้ากับไข่เค็ม ออกรสมันๆ กรุ๊บบๆ กับเนื้อปลาหมึก บรรยากาศในร้านสบายๆ เป็นสไตล์แบบบ้านๆ ราคาไม่แพง ร้านอาหารนี้คนค่อนข้างเยอะในบางครั้งต้องรอคิวนาน

ที่มา <http://www.bloggang.com/viewdiary.php?id=kloy049&month=10-2012&group=7>

- ร้านไพบูลย์ไถ่ย่าง

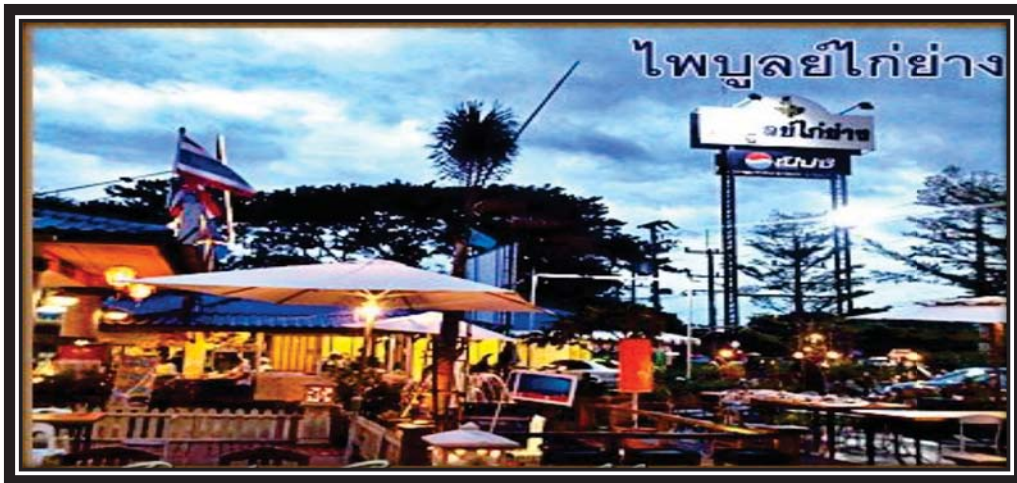
ภาพที่ 167 ไถ่ย่างร้านไพบูลย์ไถ่ย่าง

ที่มา <http://www.paiboonkaiyang.com>

ภาพที่ 168 ปลาร้านไพบูลย์ไถ่ย่าง

ที่มา <http://www.paiboonkaiyang.com>

ภาพที่ 169 บรรยากาศร้านไพบูลย์ไถ่อย่าง

ที่มา <http://www.paiboonkaiyang.com>

ร้านไพบูลย์ไถ่อย่างหรือไพบูลย์ ภัตตาคาร (ไพบูลย์ไถ่อย่าง) เปิดมากกว่า 28 ปี ร้านอาหารนี้เป็นหนึ่งในร้านอาหารที่แนะนำของจังหวัดสิงห์บุรี ร้านอาหารนี้ให้บริการลูกค้าด้วย อาหารประเภท ไทย จีน และ อีสาน เพื่อให้ลูกค้าที่เดินทางมารับประทานอาหารมีความประทับใจในงานบริการ และ ความหลากหลายของอาหาร และ รสชาติที่อร่อย ด้วยรางวัลการ์นตี จาก งานเทศกาลกินปลาและกาชาติ จังหวัดสิงห์บุรี ถึง 3 ปีซ้อน นอกจากนี้ร้านอาหารนี้ยังให้บริการสำหรับกรุ๊ปทัวร์ ด้วยราคาอย่างเป็นกันเอง ซึ่งสามารถรองรับลูกค้ากรุ๊ปทัวร์ได้ถึง 700 คนต่อ 1 กรุ๊ป นอกจากนี้บริการจัดเลี้ยงนอกสถานที่ และร้านอาหารนี้ให้บริการทั้งภายในจังหวัดสิงห์บุรี และ จังหวัดใกล้เคียง จนถึงกรุงเทพมหานคร

ที่มา www.reviewthaitravel.com/ร้านอาหาร-ไพบูลย์-ไถ่อย่าง-สิงห์บุรี/

- ร้านกุ้งเผาทองชุบ

ภาพที่ 170 กุ้งเผาร้านกุ้งเผาทองชุบ

ที่มา <http://www.bloggang.com>

ภาพที่ 171 ป้ายที่จอดรถร้านกุ้งเผาทองชุบ

ที่มา <http://www.bloggang.com>

ร้านกุ้งเผาทองชุบเป็นอาหารพื้นเมืองแถบภาคกลาง ต้องยกให้เมนูกุ้ง และปลาน้ำจืด โดยเฉพาะหน้าร้านอย่างนี้เนื้อปลาทั้งแน่น ทั้งมัน "ร้านกุ้งเผาทองชุบ" เป็นร้านเก่าแก่ อายุกว่า 30 ปี ตั้งอยู่ติดเขตแดน จ.อ่างทอง-สิงห์บุรี ติดแม่น้ำเจ้าพระยา เมนู ชูโรงที่ลูกค้าจะสั่งกันทุกโต๊ะ คือ กุ้งเผา ปลาต้มยำ ยอดมะพร้าวผัดก้ามกุ้ง แกงป่าปลาเนื้ออ่อน (ปลาม้า ปลา กราย) ปลาแซ่บน้ำปลาทอด ไม่ได้แปลกพิสดารแต่ได้ความสด เนื้อกุ้ง เนื้อปลาจึงหวานธรรมชาติ กุ้ง เเผา คัดแต่กุ้งแม่น้ำตัวโต ขนาด 3 ตัวโล (กิโลกรัมละ 900 บาท) จิ้มกับน้ำจิ้มซีฟู้ดสูตรธรรมดา แต่พริก-กระเทียมตำ (บด) ละเอียดจนเข้ากัน รสชาติดีมาก ยิ่งถ้าเป็นช่วงปลายฝนต้นหนาว ประมาณ ต.ค.-พ.ย. เนื้อกุ้งจะยิ่งมัน และขนาดของกุ้งของที่ร้านนี้เป็นแบบ 3 ตัว ต่อกิโลกรัม

ส่วนด้านรสชาติอาหารของร้านกุ้งเผาทองชุบปลาเป็นที่เรื่องลือมาก โดยเฉพาะเรื่องการใส่เครื่องสมุนไพรไทยได้ครบเครื่อง ทำให้รสชาติอาหารเผ็ดร้อน กลมกล่อมและไม่เหม็นคาวปลาเพราะได้รสชาติสมุนไพรกลบ นอกจากนี้ ยังมีทอดมันปลาทราย ใช้เนื้อปลาล้วนๆ ไม่ผสมแป้ง ทำขายวันต่อวัน ปลาคลังลวก ท่อหมกใบยอ-ใบกะเพรา ใช้ปลาเทโพ หรือจำพวกปลาเนื้ออ่อนอื่นๆ สมปอง นามวิจิตร แม่ครัวของร้าน การันตีที่เด็ดของร้านที่โดดเด่นกว่าร้านอื่นๆ นอกจากความสดใหม่ของกุ้ง ปลา แล้ว ก็คือ 9

ต้องยกให้ของรสชาติทั้งน้ำจิ้มและอาหารทุกจานที่คงเส้นคงวาของแม่ครัวสมปอง เพยลอกฝักวิชามาจากแม่ ซึ่งเป็นแม่ครัวคนเก่าของที่นี่

นอกจากนี้การเมืองของ จ.อ่างทอง อย่างนายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล ที่มาบ่อยๆ แล้ว ยังมีนายนิพนธ์ วิสิทธิ์ ยุทธศาสตร์ นายชวน หลีกภัย ก็เคยมา ส่วนดาราที่มาบ่อยก็มี กบ-สุวนันท์ คงยิ่ง ที่ชอบมากินกุ้งเผาแต่ ที่ทางร้านปลาบปลื้มและถือเป็นพระกรุณาธิคุณ คือการเสด็จมาของพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชทินนิตตามาตุ พร้อมพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา เสด็จที่ร้านเป็นประจำ และเคยรับสั่งให้ทำอาหารถวายเมื่อครั้งในวังจัดงานด้วย เมนูที่โปรดคือกุ้งเผา กุ้งต้มยำ และยอดมะพร้าวผัดก้ามกุ้ง นอกจากนี้ทางร้านยังมีขนมไทย กล้วยยัดไส้มะพร้าวอ่อน ฝอยทอง เม็ดขนุน แม่ครัว การันตีนี้้มและไม่หวานมาก สามารถซื้อเป็นของฝากได้

ร้านกุ้งเผาทองซุบ ตั้งอยู่เลขที่ 38/2 ม.6 ตลาดวัดตราขู ต.บ้านหม้อ อ.พรหมบุรี จ.สิงห์บุรี หากขับรถไปตามถนนสายเอเชีย ขาเข้ากทม. จะอยู่ตรงกิโลเมตรที่ 70 ขาออกกิโลเมตรที่ 69

ที่มา <http://www.khaosod.co.th>

(2) อาหาร

- ปลาช่อนแม่ลา

ภาพที่ 172 ปลาช่อนแม่ลา

ที่มา <http://www.rd1677.com>

ปลาช่อนแม่ลา สิงห์บุรีได้ชื่อว่าเป็นแหล่งปลาช่อนรสดี รู้จักกันทั่วไปว่า ปลาแม่ลาจากลำการ้อง และลำแม่ลา จังหวัดสิงห์บุรี มีจำหน่ายที่ตลาดสดเทศบาลเมืองสิงห์บุรี

- ขนมเปี๊ยะปั้ง

ภาพที่ 173 ขนมเปี๊ยะปั้ง

ที่มา [http:// www.tiewpakklang.com](http://www.tiewpakklang.com)

ขนมเปี๊ยะปั้ง ถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของที่นี่เลยที่เดียวและยัง เป็นของฝากที่มีชื่อเสียงของสิงห์บุรี มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๙ หอมอร่อย มีหลายรสหลายไส้หลายเจ้าให้เลือกรับประทาน มีจำหน่ายตามร้านค้า และท้องตลาดทั่วไป

- ผัดไทยปากบาง

ภาพที่ 174 ผัดไทยปากบาง

ที่มา [http:// www.tiewpakklang.com](http://www.tiewpakklang.com)

ผัดไทยปากบาง เป็นอาหารที่ขึ้นชื่อและเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดสิงห์บุรี ในตลาดปากบางมีร้านผัดไทยเก่าแก่และมีชื่อเสียง ประจำตลาดปากบาง อำเภอพรหมบุรี

- กุนเชียง หมูทุบ

ภาพที่ 175 หมูทุบ

ที่มา <http://www.thairath.co.th>

ภาพที่ 176 กุนเชียง

ที่มา <http://www.thairath.co.th>

กุนเชียง หมูทุบเป็นของฝากที่มีชื่อเสียงโด่งดังมานานไม่แพ้กัน ขึ้นชื่อว่ากรอบ ไม่มันมากจนเลี่ยน หอมอร่อย มีหลายยี่ห้อให้เลือกซื้อจำหน่ายตามร้านค้า และท้องตลาดทั่วไป

ที่มา <http://www.thairath.co.th/content/eco/301352>

- ขนมถั่วพูนํ้าตาลสด

ภาพที่ 177 ขนมถั่วพูนํ้าตาลสด

ที่มา <http://www.oknation.net/>

ขนมถั่วพูนํ้าตาลสดจะเป็นขนมที่มีมาตั้งแต่รุ่นบรรพบุรุษ ซึ่งถือว่าเป็นขนมที่ดังในจังหวัดสิงห์บุรีเลยทีเดียว ขนมถั่วพูนํ้าตาลสดมีลักษณะ สีออกตื้น ดำจาง เหนียว นุ่ม หอม หารับประทานได้ง่ายและราคาไม่แพง

ขนมถั่วพูนํ้าตาลสดของจังหวัดสิงห์บุรี นอกจากเป็นขนมประจำจังหวัดแล้วยังเป็นขนมที่ก่อให้เกิดรายได้มากทีเดียวกับผู้ประกอบการ แต่ใครจะเชื่อว่ามีผู้ประกอบการรายหนึ่ง ที่ให้ขนมถั่วพูนํ้าตาลสดสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว ตกเดือนละกว่า 200,000 บาท และมียอดการผลิตไม่ต่ำกว่า 30,000 ลูก/วัน และสามารถก้าวขึ้นเป็นผู้ผลิตขนมถั่วพูนํ้าตาลสดอันดับ 1 ในจังหวัดสิงห์บุรี อย่างไร้คู่แข่ง แถมยังเป็นผู้ค้าส่งขนมถั่วพูนํ้าตาลสดไปตามจังหวัดใหญ่ๆ อย่างกรุงเทพฯ ด้วยการประชาสัมพันธ์ของลูกค้าที่อาศัยการบอกปากต่อปาก ถึงรสชาติขนมถั่วพูนํ้าตาลสดที่กลมกล่อม

อาจารย์สำเริง นุชอยู่ เจ้าของขนมถั่วพูนํ้าตาลสดภายใต้แบรนด์ “อีฟถั่วพูนํ้าตาลสด” จ.สิงห์บุรี เล่าถึงที่มาของขนมถั่วพูนํ้าตาลสด ที่มียอดการสั่งซื้อตกละหลายหมื่นลูก และถือเป็นต้นตำรับขนมไทยเมืองสิงห์บุรี ว่า

เดิมตนเองและสามี (นายฉลอง นุชอยู่) รับราชการมานานกว่า 25 ปี จึงคิดที่จะเออร์รี่ไทร์ เพื่อออกมาทำกิจการของตนเอง ซึ่งก็ได้มาจับธุรกิจการทำขนมถ้วยฟู ด้วยการนำสูตรของบรรพบุรุษที่เคยทำขาย มาพัฒนาให้เข้ากับยุคสมัย โดยในช่วงแรกทำเพียง 500 ลูก/วัน แต่ปัจจุบันออเดอร์ไม่ต่ำกว่า 30,000 ลูก/วัน ปัจจุบันขนมของร้านอีฟขนมถ้วยฟู มี 3 ชนิด คือ ขนมถ้วยฟูน้ำตาลสด ขนมตาลกะทิสด และขนมถ้วยฟูผลไม้ ด้วยการนำเผือก มาเป็นวัตถุดิบหลัก ซึ่งทางร้านจะใส่เนื้อของเผือกลงไปด้วย เพื่อเพิ่มรสชาติความอร่อย ซึ่งขนมทุกชนิดก็ได้รับการตอบรับจากลูกค้าเป็นอย่างดี

ที่มา <http://www.manager.co.th/iBizchannel/ViewNews.aspx?NewsID=9490000127416>

- กระยาสารท

ภาพที่ 178 การทำกระยาสารท

ที่มา <http://www.weloveshopping.com>

ภาพที่ 179 กระยาสารท

ที่มา <http://www.weloveshopping.com>

กระยาสารท ถือเป็นขนมที่เกิดขึ้นจากภูมิปัญญาของคนไทยเรา ที่นำเอาธัญพืชหลากหลายมา กวนรวมกับน้ำอ้อย น้ำตาล และแบะแซ เพื่อให้เป็นขนมที่เก็บไว้กินได้นาน โดยปกติ มักจะกวนกันหน้า สารท(ช่วงเดือนกันยายน) จึงเรียกได้ว่าเป็นขนมตามประเพณี ประจำสารทไทย ซึ่งถือว่าเป็นขนมชั้นดี และในสมัยโบราณก็มักใช้ขนมนี้ไปกำนัลแก่ญาติผู้ใหญ่ คนที่เราเคารพนับถือ กระยาสารท ซึ่งกระยาสารท สิงห์บุรี ทำกันมากที่สุดที่บ้านไร่ อ.อินทร์บุรี มีรสหวาน กรอบนุ่ม เหมาะสำหรับเป็นของว่าง มีจำหน่ายตาม ร้านค้า และท้องตลาดทั่วไป

ที่มา <http://www.thai-tour.com/thai-tour/central/singburi/souvenir/souvenir.htm>

ง.5 ที่พัก

- รุ่งอรุณรีสอร์ต

ภาพที่ 180 รุ่งอรุณรีสอร์ต

ที่มา <http://travel.edtguide.com>

ภาพที่ 181 ร้านอาหารรุ่งอรุณรีสอร์ต

ที่มา <http://travel.edtguide.com>

รุ่งอรุณรีสอร์ต เป็นรีสอร์ตแห่งแรกของสิงห์บุรี ที่มีบรรยากาศสดชื่น เย็นสบาย พร้อมห้องพัก และห้องประชุมสัมมนา ที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน แอร์ ทีวี ตู้เย็น และเครื่องทำน้ำอุ่น พร้อมทั้งได้สนุกสนานกับการตกปลา ท่ามกลางธรรมชาติอันร่มรื่น รุ่งอรุณรีสอร์ต ตั้งอยู่จากถนนสาย เอเชียตรงมาอำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ข้ามสะพานมาอำเภอพรหมบุรี ตรงมาประมาณ 2 กิโลเมตร จะเห็นรุ่งอรุณรีสอร์ต ตั้งอยู่ด้านขวามือ ติดกับร้านรุ่งอรุณฟิชชิ่งปาร์ค บนถนนสิงห์บุรี - อ่างทอง(สายเก่า)
ที่มา http://travel.edtguide.com/70617_รุ่งอรุณรีสอร์ต-สิงห์บุรี-โรงแรม

- เจ้าพระยาการ์เด็นท์

เจ้าพระยาการ์เด็นท์ ตั้งอยู่ที่ 184/13 หมู่หมู่ 7 อาคาร ตรงข้ามการสื่อสารแห่งประเทศไทย ถนนลพบุรี-สิงห์บุรี ตำบลบางมัญ อำเภอเมืองสิงห์บุรี

- สิงห์บุรีพาเลซ

ภาพที่ 182 สิงห์บุรีพาเลซ

ที่มา <http://www.hotsia.com/>

สิงห์บุรีพาเลซ ตั้งอยู่ที่ 982/9 ถนนวิไลจิตต์ ตำบลบางพุทรา อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี

ที่มา <http://thai.tourismthailand.org>

- ไชยแสงรีสอร์ท

ภาพที่ 183 จุดพักผ่อนของโรงแรม

ที่มา <http://www.bloggang.com>

ภาพที่ 184 จุดพักผ่อนของโรงแรม

ที่มา <http://www.bloggang.com>

ภาพที่ 185 ตัวอาคารของโรงแรม

ที่มา <http://www.bloggang.com>

ภาพที่ 186 ร้านอาหารรุ่งอรุณรีสอร์ท

ที่มา <http://www.bloggang.com>

ไชยแสงรีสอร์ทเป็นโรงแรมตั้งอยู่ใจกลางเมืองและอยู่ริมฝั่งแม่น้ำ เป็นโรงแรมที่ดีและคุณสามารถหาได้ง่าย (สามารถมองเห็นได้ขณะข้ามแม่น้ำ) ห้องพักสวยงาม กว้างขวางมาก สะอาดและมีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน พนักงานให้ความช่วยเหลือพวกเราเป็นอย่างดี จากที่นี่ ผู้เข้าพักสามารถไปยังทุกที่ในเมืองอันมีชีวิตชีวาได้อย่างง่ายดาย ด้วยทำเลที่สะดวกสบายของโรงแรม คุณสามารถเดินทางไปยังสถานที่ที่ต้องไปชมให้ได้ของเมืองได้อย่างง่ายดาย โรงแรมไชยแสง พาเลส มีบริการที่สมบูรณ์แบบและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นทั้งหมดเพื่อเพิ่มความ สดชื่นให้แก่นักท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกระดับต้นๆ ของโรงแรมรวมถึง ห้องประชุม, บริการซักรีด/ซักแห้ง, พนักงานต้อนรับ, รมเซอร์วิส และอื่นๆอีกมากมายนอกจากนี้ โรงแรมยังเตรียมกิจกรรมนันทนาการหลากหลายไว้รองรับการเข้าพัก

ที่มา <http://www.muangnarak.com/hotels/chaisaeng-palace-hotel>

- โกldenแทร็คเกอร์

ภาพที่ 187 อาคารของโรงแรมจากด้านข้าง

ที่มา <http://www.agoda.co.th>

ภาพที่ 188 อาคารของโรงแรมจากด้านหน้า

ที่มา <http://www.agoda.co.th>

โกldenแทร็คเกอร์ รีสอร์ท ตั้งอยู่ที่ 71 หมู่ 11 ถ.บางระจันตัดใหม่ ต.ต้นโพธิ์ อ.เมือง โกลเดนแทร็คเกอร์ รีสอร์ท เป็นจุดเริ่มต้นการเดินทางที่ดีเยี่ยมใน สิงห์บุรี ด้วยทำเลที่ตั้งอันเหมาะสมใน สิงห์บุรี จากที่นี่ ผู้เข้าพักสามารถไปยังทุกที่ในเมืองอันมีชีวิตชีวานี้ได้อย่างง่ายดาย ด้วยทำเลที่สะดวกสบายของ โรงแรม คุณสามารถเดินทางไปยังสถานที่ที่ต้องไปชมให้ได้ของเมืองได้อย่างง่ายดาย นอกจากนี้ทางรีสอร์ทยังมีบริการที่สมบูรณ์แบบและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นทั้งหมดเพื่อเติมความ สดชื่นให้แก่ นักท่องเที่ยว คุณสามารถเพลิดเพลินไปกับสิ่งอำนวยความสะดวกระดับท็อปที่เลือกสรรมาแล้ว เช่น ลิฟท์, ร้านอาหาร, Wi-Fi ในพื้นที่สาธารณะ, รมเซอร์วิส 24 ชั่วโมง, ที่จอดรถ ได้ที่โรงแรมแห่งนี้

- บ้านบุศรินทร์ อพาร์ทเมนต์

ภาพที่ 189 อาคารของโรงแรม

ที่มา <http://www.agoda.co.th>

ภาพที่ 190 ภายในของโรงแรม

ที่มา <http://www.agoda.co.th>

บ้านบุศรินทร์ อพาร์ทเมนต์ ตั้งอยู่ที่ 190/39 หมู่ 7 ต. บางมัญ เมืองสิงห์บุรี ซึ่งอยู่ในใจกลางของ สิงห์บุรี และเป็นจุดที่ยอดเยี่ยมในการเที่ยวชม สิงห์บุรี จากที่นี่ ผู้เข้าพักสามารถไปยังทุกที่ในเมืองอันมีชีวิตชีวานี้ได้อย่างง่ายดาย ด้วยทำเลที่สะดวกสบายของโรงแรม คุณสามารถเดินทางไปยังสถานที่ที่ต้องไปชมให้ได้ของเมืองได้อย่างง่ายดาย

- โรงแรมแกรนด์ลีโอ สิงห์บุรี

ภาพที่ 191 ภายในของโรงแรม

ที่มา [http:// www.hotsia.com](http://www.hotsia.com)

ภาพที่ 192 ห้องพักของโรงแรม

ที่มา [http:// www.hotsia.com](http://www.hotsia.com)

โรงแรมแกรนด์ลีโอ สิงห์บุรี ตั้งอยู่ที่ 198 หมู่ 7 ถนนสิงห์บุรี -ลพบุรี ตำบลบางมัญ อำเภอเมือง
โรงแรมแกรนด์ลีโอ สิงห์บุรีเป็นสถานที่พักอันลงตัวสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการดื่มด่ำกับ สีสันของ
สิงห์บุรี จากที่นี่ ผู้เข้าพักสามารถไปยังทุกที่ในเมืองอันมีชีวิตชีวานี้ได้อย่างง่ายดาย ด้วยทำเลที่
สะดวกสบายของโรงแรม คุณสามารถเดินทางไปยังสถานที่ที่ต้องไปชมให้ได้ของเมืองได้อย่างง่ายดาย สิ่ง
อำนวยความสะดวกและบริการจาก โรงแรมแกรนด์ลีโอ สิงห์บุรี รับประกันได้ว่าจะสร้างความพึงพอใจ
ให้แก่ผู้เข้าพัก สิ่งอำนวยความสะดวกระดับต้นๆ ของโรงแรมรวมถึง บริการซักรีด/ซักแห้ง, รมเซอร์วิส,
พื้นที่สูบบุหรี่, ร้านอาหาร, Wi-Fi ในพื้นที่สาธารณะ

ที่มา <http://www.manager.co.th/Travel/ViewNews.aspx?NewsID=9480000125072>

ง.6 ภูมิปัญญา

● การทำน้ำตาลปึก

การทำน้ำตาลปึกเกิดขึ้นจากต้นตาลโตนดที่มีความสูงมาก ภูมิปัญญาชาวบ้านมีการคิดค้นเพื่อสร้างเครื่องเพื่อทุบแรง การทำน้ำตาลปึกเป็นอาชีพที่อาศัยภูมิปัญญาจัดการกับธรรมชาติ ทำให้ได้เครื่องต้มที่หอมหวานและสามารถแปรรูปได้หลายอย่างเช่น น้ำตาลสด น้ำตาลปึก น้ำตาลเมา วิธีการทำเครื่องทุบแรง คือการนำไผ่ปาซึ่งมีตาไม้ที่แตกกิ่งก้านเรียงตัวสองข้าง ซ้ายขวาสลับกันเป็นระเบียบ ไผ่ปาทำหน้าที่เป็นเหมือนบันได พอได้ไผ่ปาที่เหมาะสมที่มีตาแตกออกมา กิ่งแบะออกและหากตัดออกมาแล้ว ให้ทิ้งไว้ประมาณ 1 เดือน จึงนำมาผูกติดกับต้นตาลส่วนการทำตาลมีวิธีการคือ ถ้าเป็นตาลตัวผู้ โดยจะเลือกเอาก้านที่ดอกออกเต็มแล้วซึ่งจะมีลักษณะเป็นสีเหลือง การบิดวงไปมาเป็นวิธีการเพื่อที่จะทำให้ดอกที่มีสีเหลืองออกดอกเต็มแล้วรวบก้านตาลมา 2 ก้าน เลือกหักออกก้านละนี้จะเหลือก้านละ 2 นิ้วแล้ววนจนดอกคลายออก ทำเช่นนี้ประมาณ 2 วัน จากนั้นต้องนวดโดยใช้คาบที่ทำด้วยไม้ไผ่หรือไม้เนื้อแข็ง มดปลายติดกัน 1 ด้าน และนวดวันเว้นวัน โดยใช้คาบทาบให้กิ่งอยู่ระหว่างไม้แล้วกดไม้เข้าหากัน ออกแรงพอให้ก้านนิ่มลง นวดประมาณ 6-8 วัน รวบน้ำที่สีมดรวมกันแล้วปล่อยทิ้งไว้ 1 คืน เพื่อให้น้ำฟื้นตัว จากนั้นเอาระบอกไม้ไผ่ใส่น้ำดองทิ้งไว้ 2 วันและคอยปาดน้ำวงเข้าเย็น โดยผ่านบางๆเพื่อให้น้ำตาลสดไหลออกมาสู่กระบอกไม้ไผ่ซึ่งล้างเอาไว้ แล้วรวมควันเพื่อฆ่าเชื้อโรค จะใส่เปลือกต้นตะเคียนไว้ก้นกระบอกเพื่อให้น้ำตาลบูดเร็ว เราจะทำน้ำตาลสดได้ถึง 3 เดือนกว่าน้ำตาลจะหมดแล้วจะมียางตาลไหลออกมาสำหรับตาลตัวเมียจะออกลูกเป็นหลายคล้ายมะพร้าว วิธีการนวดและเครื่องมือในการนวดจะมีความแตกต่างจากตาลตัวผู้ คือไม้คาบที่ใช้ขนาดต้องเข้าไม้เนื้อแข็งมีลักษณะกลมและจะต้องเลือกลูกตาลยังไม่เปิดและต้องนวดทุกวัน โดยจะยากกว่าตาลตัวผู้ซึ่งต้องใช้ไม้ทาบไปที่ก้นระหว่างลูกตาล นวดแบบเดียวกับตาลตัวผู้ นวดเช่นนี้ประมาณ 5-7 วัน จากนั้นพักวงตาลให้ฟื้นตัว 1 วัน เคล็ดลับสำหรับตาลยตัวเมีย โดยจะสังเกตตาลตัวเมียที่มีลูกเล็ก แต่ใกล้สุกคือมีสีปูนแห้ง จึงริดลูกออกเกือบหมด เหลือลูกที่ปลายไว้ จากนั้นนวด 2 ไม้ แล้วเอาลูกที่ปลายออกเพื่อดองในน้ำโคลน 2 วัน 2 คืน จากนั้น สวมกระบอกไม้ไผ่ซึ่งใส่เปลือกต้นตะเคียนไว้ก้นกระบอก ผ่านวงตาลออกบางๆ น้ำตาลที่ได้จะมีรสชาติที่เข้มข้นและหวานกว่าวงตาลที่ทำตอนอ่อนๆ และต้องตัดปลายวง ผ่านออกเข้าเย็นทุกวันจนหมดวงเนื่องจากน้ำตาลสดจะบูดเสียได้ง่ายและรีบนำไปต้มจนเดือดแล้วนำมากรองผ่านตะกร้อ จากนั้นใส่กระทะเคี่ยวไฟ

แรงๆ กวนให้ขึ้นประมาณ 3 ชั่วโมง จึงหยอดลงหลุมหยอด ซึ่งเกิดจากการทำดินเหนียวให้เป็นบ้า ก่อนหยอดต้องรองผ้าขาวบางเสียก่อน เพื่อสะดวกแก่การกะเทาะน้ำตาลออก ผึ่งทิ้งไว้ประมาณครึ่งชั่วโมงก็จะได้น้ำตาลปึกที่นิยมมาใส่ขนมหวานรสชาติหอมมารับประทาน

- การทำเพลยวนจานกผักตบชวา

การทำเพลยวนจานกผักตบชวาเป็นการนำวัสดุพวกวัชพืชน้ำที่มีอยู่ตามธรรมชาติสิ่งแวดล้อมมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นการลดปริมาณของผักตบชวาในแม่น้ำลำคลองอีกทางหนึ่ง ด้วยภูมิปัญญาของชาวชนบทที่รู้จักใช้ผักตบชวาโดยเลือกสรรก้านใบที่มีความยาวมากๆ โดยตัดก้านใบให้ชิดโคนแล้วนำมาผึ่งแดด ในการทำเพลยวนนั้นมีเทคนิควิธีการน่าสนใจคือ ก่อนลงมือทำต้องนำผักตบชวามามัดเก็บไว้แน่นมาจุ่มในถังให้เปียก แล้วนำมาวางไว้ข้างนอก ทิ้งไว้ประมาณ 5 นาที เพื่อที่จะง่ายต่อการนำมาฟั่น การทำเพลยวนให้มีคุณภาพนั้นต้องอาศัยความชำนาญในการบิดเกลียวให้เป็นเชือก ขณะเข้าเกลียวให้เป็นเชือก ขณะเข้าเกลียวให้เป็นเชือกจะต้องบิดและดึงเกลียวให้แน่นที่สุดเพราะจะทำให้เป็นเกลียวแน่น ต้นผักชวาที่นำมาฟั่นจะไม่หลุดง่าย อายุการใช้งานของเพลยวนจะมากขึ้นและจะทำให้เพลนั้นนุ่มขึ้น นอนไม่เจ็บตัว วัสดุที่ม้วนนอกจากผักตบชวาก็มีไม้ไผ่ยาวเป็นอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบเวลาผูกติดด้านหนึ่งก่อนที่จะทำหัวเพล การทำเริ่มตั้งแต่การฟั่นเชือกสำหรับมัดหัวเพลทำเป็นห่วง ทำหัวเพลแล้วก็มาทำหัวเพลอีกข้างหนึ่งให้เป็นห่วง หลังจากที่ได้ขนาดของหัวเพลตามที่ต้องการแล้ว เก็บงานให้เรียบร้อยโดยใช้มีดเล็กตัดส่วนที่โผล่ออกมาจากเกลียวที่ฟั่นตั้งแต่หัวเพลที่ทำเป็นห่วงตลอดไปถึงหัวเพลอีกข้างหนึ่งต้องนำเพลยวนที่สำเร็จแล้วไปผึ่งแดดให้แห้งสนิทเสียก่อนที่จะนำไปใช้หรือนำไปจำหน่าย ถ้าจะให้อายุการใช้งานของเพลยวนที่ทำจากผักตบชวายาวนานไม่ผุหรือเปื่อยง่าย ต้องนำไปใช้ในที่ร่มหลีกเลี่ยงการเปียกน้ำ

- การรักษาพิษของนายสมัย รุ่งกำจัด

การรักษาพิษของนายสมัย รุ่งกำจัด นายสมัย รุ่งกำจัดอยู่ที่อำเภอบางระจัน ประกอบอาชีพทำนา นายสมัย รุ่งกำจัดมีความสามารถใน เป็นการรักษาผู้ป่วยที่ถูกรูขี้เหล็กโดยใช้ยาสมุนไพร และอาถา

อาคมซึ่งหมอสมนัยได้รับการถ่ายทอดความรู้มาจากหมออุบล รักษาพิษของงูกัดได้หลายชนิดยกเว้นงูจงอางที่หมอสมนัยรักษาไม่ได้ วิธีการรักษาคือ ผู้ป่วยถูกงูพิษกัดมา เมื่อมารับการรักษาหมอสมนัยจะตรวจดูว่าเป็นพิษของงูชนิดใด ที่หมอสมนัยรักษาได้ได้แก่ งูเห่าบอน งูแมวเซา งูเห่าหม้อ งูเห่าปลวก แต่ที่รักษาไม่ได้คือพิษของงูจงอาง จากนั้นหมอสมนัยจะรีบบ้วนตามชนิดที่ต้องการเช่น ว่านจงอาง ว่านลิ้นงูเห่า ว่านแมวเซา พร้อมทั้งปลูกเสกน้ำมันต์ตามที่ครูอุบลถ่ายทอดมา พันว่านที่เรียกว่าหมากพ่น และน้ำมันต์ลงบริเวณที่ถูกงูพิษกัด สักครู่อาการปวดจะทุเลาลงและค่อยๆหายไป จะหายช้าหรือเร็วก็ขึ้นอยู่กับพิษที่ผู้ป่วยได้รับเข้าไป ผู้ป่วยต้องงดอาหาร 1 วันระหว่างรักษา ส่วนค่ารักษาก็แล้วแต่กำลังศรัทธา

ที่มา <http://kanchanapisek.or.th/oncc-cgi/text.cgi?no=21078>

- การรักษามะเร็งโดยคุณหมอสสมหมาย ทองประเสริฐ

ภาพที่ 193 คุณหมอสสมหมาย ทองประเสริฐ ในรายการทีวี

ที่มา <http://highlight.kapook.com/view/51484>

การรักษา มะเร็งโดยคุณหมอสสมหมาย ทองประเสริฐเป็นที่รู้จักกันในนาม หมอเทวดาที่รักษา มะเร็งด้วยยาสมุนไพร ซึ่งเรื่องราวของคุณหมอวัย 92 ปี คนนี้ กลายเป็นที่พูดถึงอย่างกว้างขวาง ที่ถึงแม้ว่าคุณหมอจะเกษียณอายุไปนานแล้ว แต่คุณหมอก็สละเวลาเพื่อที่จะรักษาคนไข้ เพียงเพื่อแค่อายากจะช่วยบรรเทาความเจ็บปวดจากโรคมะเร็ง และช่วยคลายกังวลให้เขามีกำลังใจที่จะสู้กับโรคร้าย และสามารถดำเนินชีวิตต่อไปอีกครั้ง

คุณหมอสมหมาย กล่าวถึงการรักษาโรคมะเร็งว่าการรักษาของตานั้น ไม่ใช่ว่าจะรักษาหายขาด เพียงแค่อาจจะช่วยชะลอเพื่อให้อยู่ได้นานกว่าเดิม เพราะจะรักษาให้หายขาดนั้นมันพดยาก ส่วนคนที่เข้ามารักษาก็หน้าเป็นแผลพุพอง ปากเป็นมาแล้ว แต่พอได้รับการรักษาก็ดีขึ้น แผลที่เป็นก็ค่อย ๆ ดีขึ้น และยุบลง ล่าสุดนั้น ยาของหมอเทวดาได้ขึ้นทะเบียนของ ออย. แล้ว ลองค้นหารายละเอียดได้ และก็ผมได้ข่าวมาว่า หมอจะรักษาผู้ป่วยแค่ปีนี้นะเท่านั้น จะไม่รักษาอีกแล้ว เพราะยาของหมอได้ขึ้นทะเบียนแล้ว หมอคงหมดหวังเรื่องสูตรยา ที่เกรงว่าอาจจะหายไป

ที่มา <http://www.oknation.net/blog/nitikorn/2011/03/30/entry-1>

จ. ด้านการผลิตสินค้า OTOP

- เตียบ

ภาพที่ 194 เตียบ

ที่มา <http://www.thaitambon.com>

เตียบเป็นสินค้า OTOP ระดับ 3 ดาวของจังหวัดสิงห์บุรี เป็นผลิตภัณฑ์ที่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนไทยหัตถศิลป์เครื่องทองเป็นผู้ผลิต สถานที่จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์นี้อยู่ที่ 1033 ถนนสังฆราช ตำบลบางพุทรา อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี 16000

- ขนมเปียะถั่วดำ-งาดำเป็นสินค้า

ภาพที่ 195 ขนมเปียะถั่วดำ-งาดำ

ที่มา <http://www.thaitambon.com>

ขนมเปียะถั่วดำ-งาดำเป็นสินค้า OTOP ระดับ 4 ดาวของจังหวัดสิงห์บุรี เป็นผลิตภัณฑ์ที่กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่น้อยเบเกอร์เป็นผู้ผลิต สถานที่จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์นี้อยู่ที่ 254/24 ถนนธรรมโชติ ตำบลบางพุทรา อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี

- หมูทุบ

ภาพที่ 196 หมูทุบ

ที่มา <http://www.thaitambon.com>

หมูทุบเป็นสินค้า OTOP ระดับ 5 ดาวของจังหวัดสิงห์บุรี เป็นสินค้าอาหารแปรรูปจากเนื้อหมู เป็นอาหารพร้อมรับประทานบรรจุกล่อง เป็นผลิตภัณฑ์ที่วิสาหกิจชุมชนหมูทุบตำบลต้นโพธิ์เป็นผู้ผลิต สถานที่จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์นี้อยู่ที่ 17 หมู่ 5 บ้านต้นโพธิ์ ตำบลต้นโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี 16000

- หมูทุบอบกรอบ

ภาพที่ 197 หมูทุบอบกรอบ

ที่มา <http://www.thaitambon.com>

หมูทุบอบกรอบเป็นสินค้า OTOP ระดับ 4 ดาวของจังหวัดสิงห์บุรี สถานที่จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์นี้อยู่ที่ วชิรินทร์หมูทุบ 141/1 ธรรมโชติ ต.บางพุทรา อ.เมืองสิงห์บุรี จ.สิงห์บุรี

- น้ำพริกนรกปลาช่อน

ภาพที่ 198 น้ำพริกปลาช่อน

ที่มา <http://www.thaitambon.com>

น้ำพริกนรกปลาช่อนเป็นสินค้า OTOP ระดับ 4 ดาวของจังหวัดสิงห์บุรี เป็นผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรปทุมทิพย์เป็นผู้ผลิต สถานที่จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์นี้อยู่ที่ 94/1 หมู่ 1 ตำบลม่วงหม้อ อำเภอมะเมือง จังหวัดสิงห์บุรี 16160

- น้ำพริกเผาปลาช่อน

ภาพที่ 199 น้ำพริกเผาปลาช่อน

ที่มา <http://www.thaitambon.com>

น้ำพริกเผาปลาช่อนเป็นสินค้า OTOP ระดับ 4 ดาวของจังหวัดสิงห์บุรี เป็นผลิตภัณฑ์ของกลุ่มสตรีสหกรณ์พระนอนจักรสีห์ เป็นผู้ผลิต สถานที่จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์นี้อยู่ที่ 67 หมู่ 1 ตำบลจักรสีห์ อำเภอมะเมือง จังหวัดสิงห์บุรี 16000

- ปลาร้าสับ (ผัดสุก)

ภาพที่ 200 ปลาร้าสับ (ผัดสุก)

ที่มา <http://www.thaitambon.com>

ปลาร้าสับ (ผัดสุก) เป็นสินค้า OTOP ระดับ 5 ในปี 2553 ดาวของจังหวัดสิงห์บุรี เป็นผลิตภัณฑ์ในกลุ่มสตรีสหกรณ์พระนอนจักรสีห์ เป็นผู้ผลิต สถานที่จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์นี้อยู่ที่ 67 หมู่ 1 ตำบลจักรสีห์ อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี 16000

- การบูรแพนซี

ภาพที่ 201 การบูรแพนซี

ที่มา <http://www.thaitambon.com>

การบูรแพนซี เป็นสินค้า OTOP ระดับ 4 ดาวของจังหวัดสิงห์บุรี สถานที่จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์นี้ ตั้งอยู่ที่ 34 บางวัว หมู่ 10 ตำบลไม้ดัด อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี 16150

- น้ำส้มควั่นไม้

ภาพที่ 202 น้ำส้มควั่นไม้

ที่มา <http://www.thaitambon.com>

น้ำส้มควั่นไม้เป็นเครื่องดื่มที่มีคุณภาพและยังเป็นสินค้า OTOP ระดับ 5 ในปี 2552 ดาวของจังหวัดสิงห์บุรี สถานที่จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์นี้อยู่ที่ 28 หมู่ 1 ตำบลจักรสีห์ อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี 16000

- น้ำผึ้งไม้ (เสาวรสเข้มข้น)

ภาพที่ 203 น้ำผึ้งไม้ (เสาวรสเข้มข้น)

ที่มา [http:// www.learners.in.th/](http://www.learners.in.th/)

น้ำผึ้งไม้ (เสาวรสเข้มข้น) เป็นสินค้า OTOP ระดับ 5 ดาว ของจังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสิงห์พัฒนา ได้รวมตัวกันเพื่อการหารายได้เพิ่มให้กับครอบครัว ประกอบกับการที่สมาชิกได้รับ

ความรู้ในเรื่องการแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำผักน้ำผลไม้ ซึ่งได้ความรู้มาจากมหาวิทยาลัยขอนแก่น ต่อจากนั้น สมาชิกได้เกิดความคิดในการเพิ่มมูลค่าของผลไม้ให้มีมากขึ้น จึงได้นำผลไม้ที่มีอยู่ในหมู่บ้านซึ่งมีราคาผลผลิตที่ตกต่ำมาก นำมาแปรรูปเป็นน้ำผลไม้ (เสาวรส) เพื่อจำหน่าย โดยกลุ่มเกษตรกรกรสิงห์พัฒนา ได้รับมาตรฐานการผลิตที่ดี (GMP) รับรอง จุดเด่นของผลิตภัณฑ์คือ น้ำผลไม้แท้ ไม่ใส่สีและสารกันบูด สามารถจะเก็บได้นาน 1 ปี และสามารถผสมกับผลไม้สด เช่น แครอท สับปะรด ฯลฯ

ที่มา <http://www.learners.in.th/blogs/posts/501215>

- กล้วยอบ

ภาพที่ 204 กล้วยอบ

ที่มา <http://www.thaitambon.com>

กล้วยอบ เป็นสินค้า OTOP ระดับ 4 ในปี 2553 ดาวของจังหวัดสิงห์บุรี เป็นผลิตภัณฑ์ที่กลุ่มบ้านพระนอนจักรสีห์ขนมไทยเป็นผู้ผลิต สถานที่จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์นี้อยู่ที่ 55 วัดหัวเมือง หมู่ 1 ต.จักรสีห์ อ.เมืองสิงห์บุรี จ.สิงห์บุรี 16000

- กุนเชียงปลา

ภาพที่ 205 กุนเชียงปลา

ที่มา <http://www.thaitambon.com>

กุนเชียงปลาเป็นสินค้า OTOP ระดับ 5 ดาว ของจังหวัดสิงห์บุรี เดิมผลิตกุนเชียงหมู มาตั้งแต่ พ.ศ. 2509 ต่อมาในปี 2539 นางทวี มาอยู่ ประธานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบริหารชาวสามัคคี คิดวิธีทำ "กุนเชียงปลา" ส่งประกวดอาหารที่ทำมาจาก "ปลา" ประเภทความคิดสร้างสรรค์ ได้รับรางวัลชนะเลิศ งานเทศกาลกินปลาและกาชาดของจังหวัดสิงห์บุรี ปี พ.ศ. 2539 จึงเริ่มทำการผลิตตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา นอกจากนี้ผลิตภัณฑ์นี้ยังเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชน และมีรสชาติอร่อย สถานที่จำหน่ายคือ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี

ที่มา <http://www.otop5star.com/>

- กระเป๋าสตรีลายทองประจักษ์

ภาพที่ 206 กระเป๋าสตรีลายทองประจักษ์

ที่มา <http://www.thaitambon.com>

กระเป๋าสตรีลายทองประจักษ์ เป็นสินค้า OTOP ระดับ 3 ในปี 2553 ดาวของจังหวัด
สิงห์บุรี เป็นผลิตภัณฑ์ที่กลุ่มจักสานพิพิธพัฒนาเป็นผู้ผลิต สถานที่จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์นี้อยู่ที่ 167 หมู่
13 ตำบลหัวไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี 16000

- ปลาช่อนแดดเดียว

ภาพที่ 207 ปลาช่อนแดดเดียว

ที่มา <http://www.thaitambon.com>

ปลาช่อนแดดเดียวเป็นสินค้า OTOP ระดับ 5 ดาว ของจังหวัดสิงห์บุรี เมื่อประมาณ พ.ศ. 2529 นางนิตยา รุ่งสุข ประกอบอาชีพเป็นเจ้าของโรงงานทำอิฐแดงอยู่บริเวณริมลำน้ำแม่ลา ได้เห็นการดำรงชีวิตของชาวบ้านแบบเรียบง่าย มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่หลายคน อายุประมาณ 100 ปี สภาพร่างกายยังดูแข็งแรง ได้พูดคุยสอบถาม ปรากฏว่า มีอาชีพทำนา และหาปลาบริเวณลำน้ำแม่ลาเป็นอาหาร ปลาที่ได้มาแปรรูปเป็นปลาเค็มตากแห้ง เก็บไว้รับประทานนาน ๆ ทำแบบนี้มาตั้งแต่สมัย ปู่ ย่า ตา ยาย เมื่อเป็นเช่นนี้ เกิดความรู้สึกประทับใจ เมื่อปี พ.ศ. 2540 เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ จนทำให้การทำมาหากินของราษฎรมีปัญหา ก็เลยนึกถึงผู้สูงอายุที่ได้พบเห็นที่อาศัยอยู่บริเวณลำน้ำแม่ลา รับประทานปลาทำให้ร่างกายแข็งแรง อายุยืนยาว ก็เกิดความคิดขึ้นมาว่า น่าจะนำปลาในลำน้ำแม่ลาซึ่งมีรสชาติอร่อย มาผลิตเป็นสินค้า เพื่อให้คนทั่วไปรับประทานจะได้มีร่างกายแข็งแรง และอายุยืน นอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มรายได้แก่ชาวบ้านในชุมชนด้วย จึงได้ผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ “ปลาช่อนแดดเดียว”

ที่มา http://www.otop5star.com/pop_up01-th.php?id=123#

- โคมเทียนหอม

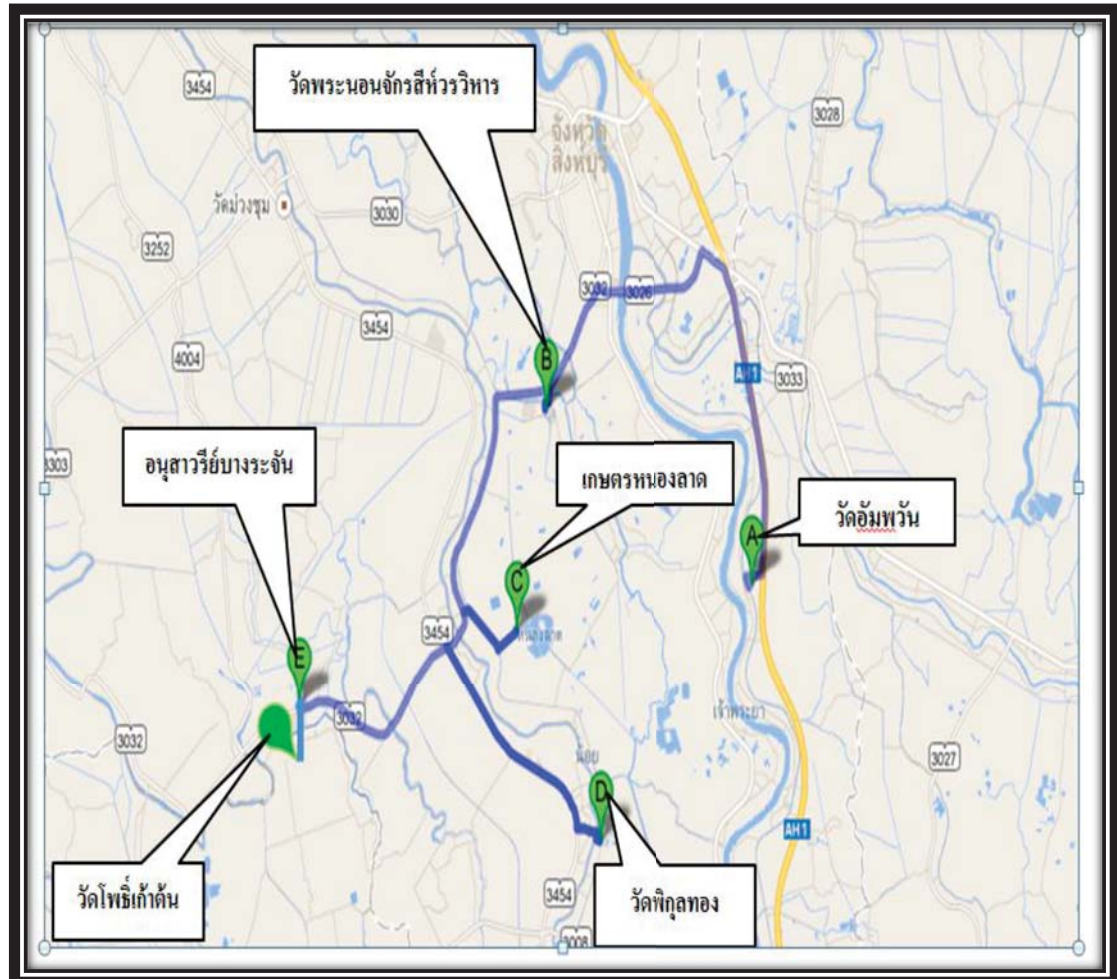
ภาพที่ 208 โคมเทียนหอม

ที่มา <http://www.otop5star.com>

โคมเทียนหอมเป็นสินค้า OTOP ระดับ 5 ดาว ของจังหวัดสิงห์บุรี ในสมัยก่อนคนเราใช้แต่เฉพาะน้ำมันมาเป็นเชื้อเพลิงแต่ ต่อมาได้มีการนำไขมันสัตว์และไขมันจากพืช นำมาประดิษฐ์คิดเป็นเทียนให้แสงสว่าง โดยพัฒนากรดไขมันสเตียรีนขึ้นมาทำให้ใช้ได้นาน และพัฒนารูปแบบให้สวยงาม เหมาะแก่การนำมาประดับตกแต่งในที่ต่าง ๆ พร้อมทั้งการใช้ประโยชน์ และยังทำจำหน่ายเป็นสินค้า ทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ดีอีกด้วย จึงได้นำภูมิปัญญาที่กล่าวมาพัฒนาเป็นอาชีพ ผลิตภัณฑ์ได้รับความนิยมนอย่างกว้างขวาง

ฉ. เส้นทางท่องเที่ยว

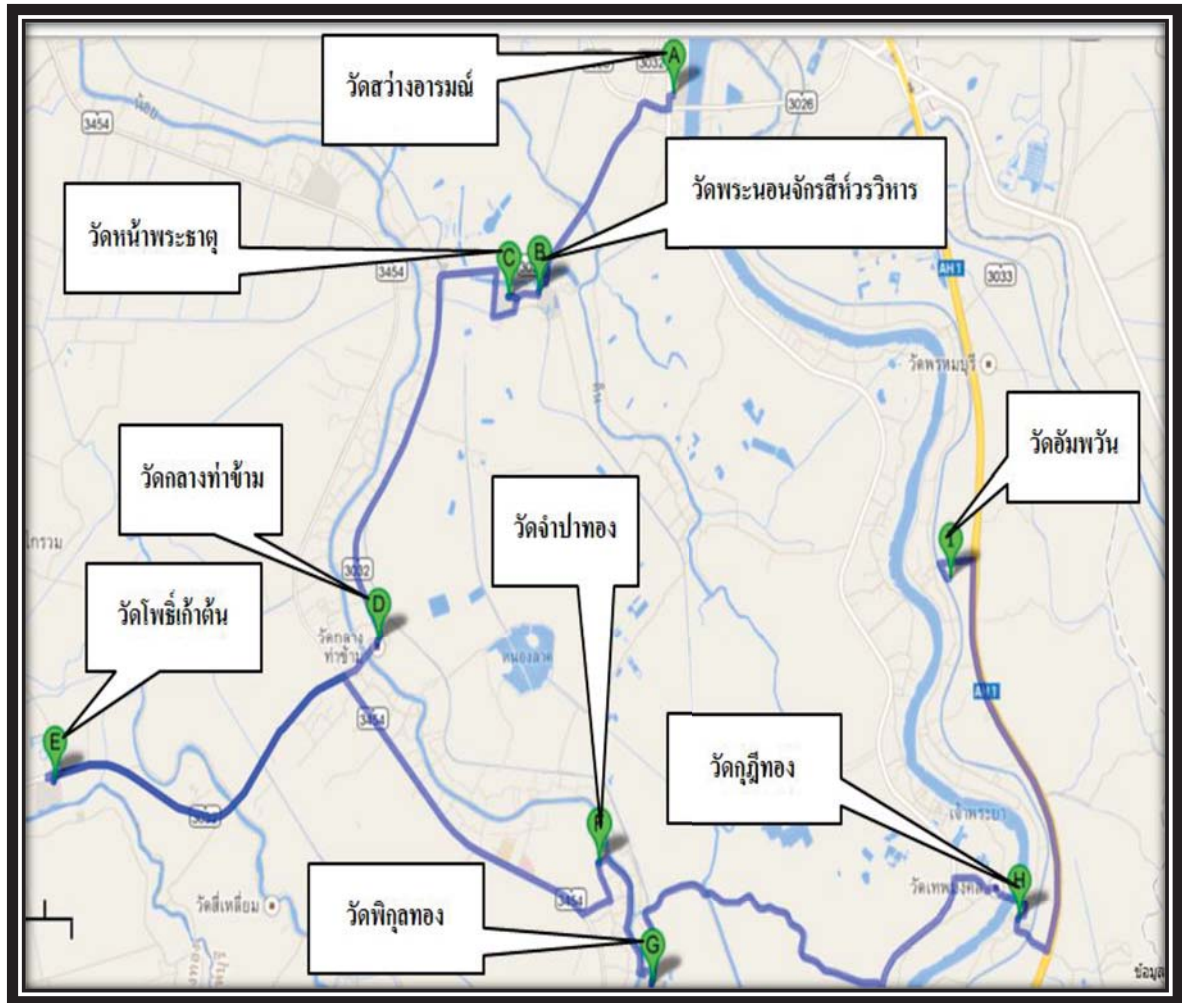
ฉ.1 เส้นทางท่องเที่ยวหลัก จังหวัดสิงห์บุรี

ภาพที่ 209 เส้นทางท่องเที่ยวหลัก จังหวัดสิงห์บุรี 1Day Trip

ที่มา <https://maps.google.com/>

ฉ.2 เส้นทางธรรม จังหวัดสิงห์บุรี

ภาพที่ 210 เส้นทางธรรม จังหวัดสิงห์บุรี 2 Days 1 Night

ที่มา <https://maps.google.com/>

ภาคผนวก 3

ฐานข้อมูลเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดสระแก้ว

ฐานข้อมูลเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดสระแก้ว

คำขวัญประจำจังหวัดสระแก้ว

“ชายแดนเบื้องบูรพา ป่างามน้ำตกสวย มากด้วยรอยอารยธรรมโบราณ ย่านการค้าไทย –
เขมร”

ก. ประวัติความเป็นมา

จังหวัดสระแก้ว มีที่มาจากชื่อสระน้ำโบราณในอำเภอเมืองสระแก้ว ตามประวัติในสมัยกรุงธนบุรี ประมาณปี พ.ศ. 2324 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เมื่อครั้งทรงเป็นสมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก เป็นแม่ทัพยกไปตีประเทศเขมร ได้แวะพักทัพบริเวณนี้ กองทัพได้อาศัยน้ำจากสระ 2 แห่ง ใช้สอย และได้ขนานนามสระทั้งสองนี้ว่า “สระแก้วสระขวัญ” และได้ขนานนามจากสระทั้งสองนี้ใช้ในการประกอบพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยา โดยถือว่าเป็นน้ำบริสุทธิ์

จังหวัดสระแก้วเดิมมีฐานะเป็นตำบลขึ้นกับอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งสมัยก่อนได้ตั้งเป็นด่านสำหรับตรวจคนและสินค้าเข้าออก มีข้าราชการตำแหน่งนายกองทำหน้าที่เป็นนายด่าน จนถึงปี พ.ศ. 2452 ทางราชการจึงได้ยกฐานะขึ้นเป็นกิ่งอำเภอ ชื่อว่า “กิ่งอำเภอสระแก้ว” ขึ้นอยู่ในการปกครองของจังหวัดปราจีนบุรี และต่อมาได้มีพระราชบัญญัติจัดตั้งจังหวัดสระแก้ว ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่มที่ 110 ตอนที่ 125 ลงวันที่ 2 กันยายน 2536 ให้จังหวัดสระแก้ว ได้เปิดทำการในวันที่ 1 ธันวาคม 2536 โดยจัดเป็นจังหวัดที่ 74 ของประเทศไทย

คำขวัญประจำจังหวัดสระแก้วคือ “ชายแดนเบื้องบูรพา ป่างาม น้ำตกสวย มากด้วยรอยอารยธรรมโบราณ ย่านการค้าไทย-เขมร” ดอกไม้ประจำจังหวัด คือดอกแก้ว ต้นไม้ประจำจังหวัด คือต้นมะขามป้อม ทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นสัญลักษณ์ของจังหวัดคือ หินอ่อนแดงสระแก้ว ซึ่งเป็นหินอ่อนแดงสีเข้ม เนื้อละเอียด มีลวดลายและสีที่สวยงามแปลกตา หายากและเป็นเอกลักษณ์ และเป็นแหล่งหินประดับที่สำคัญของจังหวัด

ในอดีตสระแก้วเคยเป็นชุมชนที่เจริญรุ่งเรืองมาก่อน มีประวัติศาสตร์ความเป็นมายาวนานตั้งแต่สมัยอาณาจักรสุพรรณภูมิ และอาณาจักรทวารวดี โดยมีหลักฐานเป็นกลุ่มปราสาทโบราณที่มีมากมายอยู่ให้คนรุ่นหลังได้รู้ว่าจังหวัดนี้มีประวัติที่ยาวนานกว่า 4,000 ปี ตั้งแต่ยุคหินใหม่ ยุคโลหะ มีความค้นพบวัตถุโบราณที่บ้านโคกมะกอก ตำบลเขาสามสืบล อำเภอเขาฉกรรจ์ และต่อมามีการค้นพบโบราณวัตถุที่อำเภออรัญประเทศและเขตตาพระยา แสดงว่าสระแก้วเคยเป็นชุมชนโบราณที่เคย

เจริญรุ่งเรืองในยุคเจนละทวารวดี มีอารยธรรมและวัฒนธรรมเป็นของตนเอง เคยมีกษัตริย์หรือผู้ปกครองที่นับถือศาสนาฮินดู ลัทธิไศวนิกายและไวษณพนิกาย โดยดูหลักฐานจากโบราณสถานและจารึกอักษรปัลลวะต่างๆที่ปรากฏที่ปราสาทเขาน้อย เขตอำเภออรัญประเทศ นับเป็นหลักฐานที่เก่าแก่ย้อนหลังไปราวพุทธศักราช 1180

พบหลักฐานอารยธรรมขอมระหว่างพุทธศตวรรษที่ 15-16 ในจังหวัดนี้มากมาย มีที่ตั้งของปราสาทอิฐ ปราสาทหิน เตาเผาเครื่องถ้วย และคูเมืองโบราณที่ยังหลงเหลืออยู่ ตลอดจนจารึกที่พบบริเวณปราสาทสดีอกก้อกรม ถึง 2 หลัก ซึ่งอยู่ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 15 ปราสาทสดีอกก้อกรม ได้สร้างเป็นเทวสถานของพระศิวะ จากหลักฐานที่จารึกหลักที่ 1 ได้กล่าวถึงในปีพุทธศักราช 1480 พระเจ้าชัยวรมันที่ 4 โปรดให้นำศิลาจารึกมาปักไว้ที่ปราสาทสดีอกก้อกรม เพื่อประกาศห้ามเรียกข้าของเทวสถานแห่งนี้ไปใช้ในกิจการอื่น แต่ให้ข้าของเทวสถานได้บำรุงรักษาและบูชาพระศิวลึงค์หรือรูปเคารพ ซึ่งได้ประดิษฐานอยู่ ณ เทวสถานสดีอกก้อกรมนี้ตลอดไป ส่วนจารึกอีกหลักหนึ่งได้กล่าวสรรเสริญ พระเจ้าอาทิตย์วรมันที่ 2 ซึ่งได้ทรงบูรณะโบราณสถานแห่งนี้จนสำเร็จ พร้อมจารึกที่เกี่ยวกับอารยธรรม และศาสนา เป็นต้น

จากจารึกและโบราณสถานที่พบนี้ สามารถบ่งบอกให้ทราบถึงระบบปกครองของอาณาจักรขอมโบราณบนผืนแผ่นดินสระแก้วแห่งนี้ เปรียบเสมือนมรดกทางภูมิปัญญาของบรรพชนที่มีคุณค่าเป็นประโยชน์ในการศึกษาของคนรุ่นหลังต่อไป

ข. ลักษณะทางภูมิศาสตร์

ข.1 ขนาดพื้นที่

ขนาดพื้นที่ของจังหวัดรวมทั้งหมด 7,219.72 ตารางกิโลเมตร

ข.2 จำนวนประชากรและเขตปกครอง

- (1) จำนวนประชากร ณ.เดือน มิถุนายน 2555 547,751 คน แยกเป็นชาย 275,304 คน เป็นหญิง 272,447คน เฉลี่ยจำนวนประชากรต่อตารางกิโลเมตร เท่ากับ 78 คนต่อตารางกิโลเมตร

(2) จังหวัดสระแก้วมีทั้งหมด 9 อำเภอ 58 ตำบล 731 หมู่บ้าน โดยมีอำเภอดังนี้

- อำเภอเมืองสระแก้ว
- อำเภออรัญประเทศ
- อำเภอวัฒนานคร
- อำเภอตาพระยา
- อำเภอวังน้ำเย็น
- อำเภอเขาฉกรรจ์
- อำเภอวังสมบูรณ์
- อำเภอคลองหาด
- อำเภอโคกสูง

ข.3 ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดชัยนาทห่างจากกรุงเทพมหานครโดยทางรถยนต์ 236 กิโลเมตรตั้งอยู่ภาคตะวันออกของประเทศไทย ระหว่างละติจูดที่ 13 องศา 14 ลิปดา ถึง 14 องศา 11 ลิปดาเหนือ และลองติจูดที่ 101 องศา 51 ลิปดา 56 ลิปดาตะวันออก มีพรมแดนติดต่อกับประเทศกัมพูชา ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ประมาณ 165 กิโลเมตร และมีอาณาเขตติดต่อกับหลายพื้นที่ คือ

- **ทิศเหนือ** ติดกับ อำเภอ นครบุรี จังหวัดบุรีรัมย์ และอำเภอห้วยทราย จังหวัดนครราชสีมา
- **ทิศใต้** ติดกับ จังหวัดฉะเชิงเทราและอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี
- **ทิศตะวันออก** ติดกับประเทศกัมพูชา
- **ทิศตะวันตก** ติดกับกับ อำเภอกบินทร์บุรี อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี และอำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา

ข.4 แผนที่จังหวัดและแผนที่การท่องเที่ยว

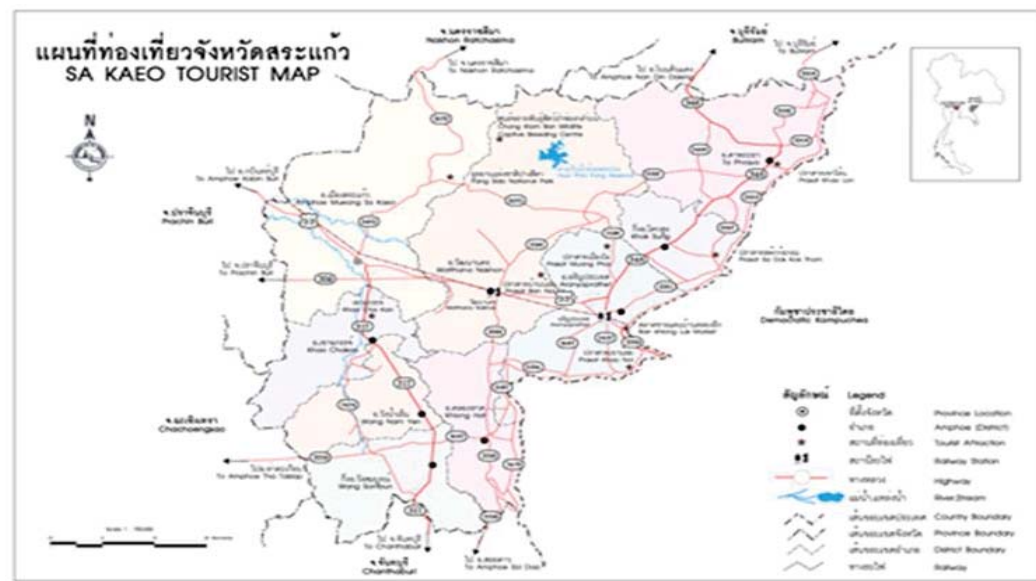
(1) แผนที่จังหวัด

ภาพที่ 211 แผนที่จังหวัดสระแก้ว

ที่มา [http:// www.rakpangsida.net](http://www.rakpangsida.net)

(2) แผนที่การท่องเที่ยว

ภาพที่ 212 แผนที่การท่องเที่ยว

ที่มา <http://www.novabizz.com/Map/57.htm>

ข.5 ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพทั่วไป พื้นที่จังหวัดสระแก้ว โดยส่วนรวม เป็นพื้นที่ราบถึงราบสูงและมีภูเขาสูงสลับซับซ้อน มีระดับความสูงจากน้ำทะเล 74 เมตร กล่าวคือ

- ด้านเหนือ มีเทือกเขาบรรทัด ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำบางปะกง มีลักษณะเป็นป่าเขา ที่บึงได้แก่ บริเวณอุทยานแห่งชาติปางสีดา เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร
- ด้านใต้ มีลักษณะเป็นที่ราบเชิงเขา มีสภาพเป็นป่าโปร่ง ส่วนใหญ่ถูกบุกรุกแผ้วถางป่า เพื่อทำการเกษตร ทำให้เกิดสภาพป่าเสื่อมโทรม ตอนกลางมีลักษณะเป็นที่ราบ ได้แก่ อำเภอน้ำเย็น กิ่งอำเภอสว่างสมบูรณ์ เป็นเขตติดต่อจังหวัดจันทบุรี
- ด้านตะวันออก ลักษณะเป็นที่ราบถึงราบสูง และมีสภาพเป็นป่าโปร่ง ทำไร่ ทำนา
- ด้านตะวันตก นับตั้งอำเภอดอนจาน มีลักษณะเป็นสันปันน้ำ และพื้นที่ลาดไปทางอำเภอเมืองสระแก้ว และอำเภออรัญประเทศ เข้าเขตประเทศกัมพูชา

ที่มา <http://www.sakaeko.go.th/websakaeko/landscape.php>

ข.6 ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศในเขตจังหวัดสระแก้ว มีลักษณะคล้ายกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย โดยมีลักษณะอากาศที่สถานีตรวจวัดอากาศอำเภออรัญประเทศปี(2545) อุณหภูมิสูงสุดอยู่ในช่วงเดือนเมษายน วัดได้ 39.20 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดอยู่ในช่วงเดือน ธันวาคม วัดได้ 11.20 องศาเซลเซียส

ที่มา โครงการชลประทานสระแก้ว <http://ridceo.rid.go.th/sakaeko/history.htm>

ค. ศักยภาพของจังหวัด

จังหวัดสระแก้ว มีศักยภาพผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ตามเกณฑ์การประเมินของงานวิจัยชิ้นนี้ โดยมีรายละเอียดแยกตามแต่ละประเด็น ดังนี้

ค.1 ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับ ปานกลาง

- มีคะแนนศักยภาพสูงที่สุดในมิติด้านสังคม/วัฒนธรรม
- (เมื่อเปรียบเทียบระหว่างมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม/วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม)
- แหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่นที่สุดคือ แหล่งท่องเที่ยวด้านธรรมชาติ
- (เมื่อเปรียบเทียบระหว่างแหล่งท่องเที่ยวด้านธรรมชาติ องค์ความรู้ และนันทนาการ)
- แหล่งท่องเที่ยวด้านธรรมชาติที่มีศักยภาพสูงที่สุดคือ อุทยานแห่งชาติปางสีดา/ตาพระยา
- แหล่งท่องเที่ยวด้านองค์ความรู้ที่มีศักยภาพสูงที่สุดคือ ตลาดโรงเกลือ
- แหล่งท่องเที่ยวด้านนันทนาการที่มีศักยภาพสูงที่สุดคือ รร.กาสรกสิวิทย์ / พิธีสูขวัญควาย
- โดยรวมแล้วแหล่งท่องเที่ยวสองอันดับที่มีศักยภาพสูงที่สุดได้แก่ 1) อุทยานแห่งชาติปางสีดา/ตาพระยา และ 2) รร.กาสรกสิวิทย์ / พิธีสูขวัญควาย

ค.2 ศักยภาพด้านที่พักอยู่ในระดับ สูง

- ที่พักที่ถูกประเมินให้มีศักยภาพสูงที่สุดสองอันดับแรกคือ โรงแรมอินโดจีน และ รีสอร์ททิพย์ปะรุ

ค.3 ศักยภาพด้านอาหารอยู่ในระดับ ปานกลาง

- ร้านอาหารที่ถูกประเมินให้มีศักยภาพสูงที่สุดสองอันดับแรกคือ ร้านบ้านเสียดียง และร้านยายต๋าม
- อาหารภายในจังหวัดที่ถูกประเมินให้มีศักยภาพสูงที่สุดสองอันดับแรกคือ อาหารเวียดนามและชมพูเพชรคลองหาด

ง. แหล่งท่องเที่ยวจำแนกตามผลิตภัณฑ์

ง.1 องค์ความรู้

● วัดอนุบรรพต (เขาน้อย)

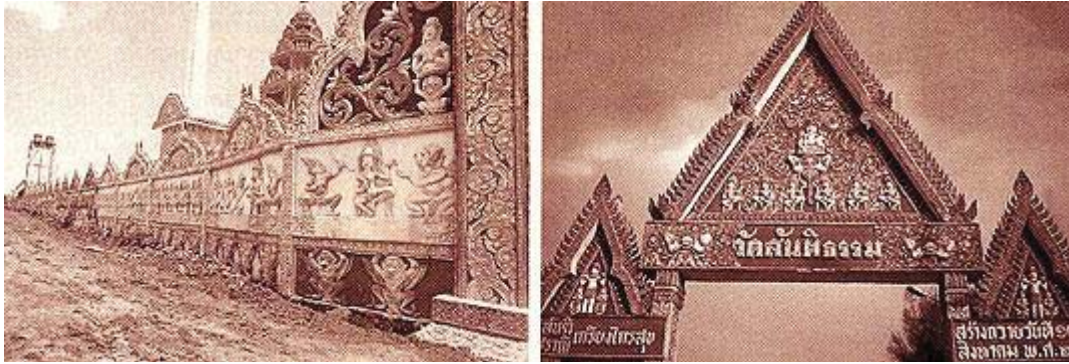

ภาพที่ 213 วัดอนุบรรพต (เขาน้อย)

วัดอนุบรรพต (เขาน้อย) ตั้งอยู่ที่ หมู่ 2 ตำบลบ้านใหม่หนองไทร แยกจากถนนสุวรรณศร ไปตามถนนธนะวิถี (ทางไปอำเภอตาพระยา) ประมาณ 1 กิโลเมตร วัดอนุบรรพต (วัดเขาน้อย) สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2464 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยรัฐบาลไทยได้มีโครงการจัดสร้างทางรถไฟสายตะวันออก ไปจดพรมแดนไทยที่คลองลึก เพื่อเป็นการเชื่อมสัมพันธ์ไมตรีกับกัมพูชาซึ่งขณะนั้นอยู่ในความปกครองของฝรั่งเศส

อุโบสถ มีลักษณะสวยงามและแปลกกว่าอุโบสถวัดทั่วไป มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส กว้างด้านละ 11.50 เมตร หลังคาทรงไทย มียอดแหลมเป็นแบบสองชั้น ชั้นแรกเป็นรูปหอกมุกุ ภายในบรรจุรอยพระพุทธรูปปางสมาธิองค์หนึ่ง มีบันไดนาครทอดตัวลงมายังเชิงเขาทั้งสี่ด้าน นับเป็นสถาปัตยกรรมที่โดดเด่นสวยงาม เป็นศาสนสถานที่ชาวอำเภออุบลราชธานี และชาวอำเภอใกล้เคียง ให้ความเคารพสักการะตลอดมา ประติมากรรมบนบานประตูของอุโบสถ เป็นการแกะสลักไม้เรื่องทศชาติชาดก ในตอนเวสสันดรชาดก นอกจากนั้นยังมีเรื่องราวเกียรติและเทวดาต่าง ๆ ส่วนจิตรกรรมฝาผนังเป็นแบบดั้งเดิม เขียนเรื่องทศชาติ และพุทธประวัติ มีสีสดงดงามมาก

- วัดสันติธรรม (ไทยสามารถ)

ภาพที่ 214 วัดสันติธรรม (ไทยสามารถ)

วัดสันติธรรม (ไทยสามารถ) อยู่ที่บ้านไทยสามารถ ตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ เป็นวัดที่มีสถาปัตยกรรมหลากหลาย โดยได้เอารูปแบบสถาปัตยกรรมไทย จีนและเขมรมาประยุกต์ผสมผสานเป็นสิ่งก่อสร้างได้สัดส่วน ทำได้สวยงามแปลกกว่าวัดอื่น ไม่ว่าจะเป็นหอไตร หอระฆัง ชุ่มประตู่ หรือกำแพงวัด โดยมีพระอาจารย์สารินทร์ ธมปาโล หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า หลวงพ่อดำ เจ้าอาวาสเป็นผู้ออกแบบ และควบคุมการก่อสร้างเองทั้งหมด

ประติมากรรมภาพปูนปั้นประดับหอไตรและกำแพงวัด เป็นการนำเอาศิลปกรรมแบบเขมรมาผสมผสานกับศิลปกรรมไทยได้อย่างงดงาม ประติมากรรมส่วนใหญ่เกี่ยวกับเรื่องราวในลัทธิพราหมณ์ และศาสนาพุทธ หอพระไตรปิฎกเป็นสถาปัตยกรรมแบบจีนที่มีการผสมผสานกับสถาปัตยกรรมแบบไทยที่มีสัดส่วนสวยงามมากอีกแห่งหนึ่ง

- วัดพรหมสุวรรณ

วัดพรหมสุวรรณ เดิมเป็นสำนักปฏิบัติธรรมพรหมคีรีศรีบรรพต ตั้งอยู่ที่เชิงเขาคันนาค อำเภอบาพระยา พระครูพรหมวิริยะคุณ อดีตเจ้าคณะอำเภอบาพระยา ได้ขออนุญาตกรมศาสนาตั้งเป็นวัดใน พ.ศ. 2529 ต่อมาใน พ.ศ. 2540 พระมหาสุภาพ เงินสมบัติแห่งวัดสุทัศนเทพวราราม ซึ่งเป็นชาวตาพระยาได้ดำเนินการจัดหาวัสดุก่อสร้างที่เหลือจากการบูรณะวิหารหลวงวัดสุทัศนเทพวรารามนำมาสร้างเป็นอุโบสถ อุโบสถหลังนี้สร้างขึ้นเพราะเล็งเห็นว่าแถบนี้มีพระจำนวนมากที่มาจากเขมรก็มาก ซึ่งต่างก็ถือพระธรรมวินัย 227 ข้อ มีความจำเป็นต้องลงปาติโมกข์เหมือนพระเถรวาทในไทย (คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ, 2545:98) อุโบสถสร้างตามรูปแบบศิลปะในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าฯ มีความสูง 9 เมตร กว้าง 9 เมตร ยาว 19 เมตร พื้นปูด้วยหินแกรนิต ภายในอุโบสถประดิษฐานพระพุทธรูปเมตตาจาตุรนต์รัศมี เป็นพระพุทธรูปปางนาคปรก เป็นพระประธาน

ในอุโบสถ รมสนิมเขียวสำริด หน้าตักกว้าง 9 ฟุต 9 นิ้ว สูง 9 ฟุต 9 นิ้ว เป็นพระพุทธรูปปางนาคปรก แบบศิลปะชวาบายน อุโบสถวัดพรหมสุวรรณ มีแนวคิดในการสร้างตามรูปแบบศิลปะในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว มี รศ.ศีกเดช ทันทามระ คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้ออกแบบ ใช้เวลาในการสร้าง 1 ปี มีความสูง 9 เมตร กว้าง 9 เมตร ยาว 19 เมตร พื้นปูด้วย หินแกรนิต

- วัดเขาป่าแก้ว

ภาพที่ 215 วัดเขาป่าแก้ว

ที่มา <http://www.dhammajak.net/board/viewtopic.php?t=1598>

ภาพที่ 216 ทางขึ้นวัดเขาป่าแก้ว

ที่มา <http://www.dhammajak.net/board/viewtopic.php?t=1598>

วัดเขาป่าแก้วที่ตั้งเลขที่ 2/2 บ้านวังน้ำเย็น หมู่ที่ 1 ตำบลวังน้ำเย็น อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ภูมิประเทศที่ตั้งเป็นเนินสูงและมีภูเขาขนาดเล็ก 3 ลูก เฉพาะรูปที่ยังเป็นป่าร่มรื่น ธรรมชาติเดิมยังคงอยู่ ชื่อว่า "เขาสี่เสียด" บริเวณวัดรวมทั้งสิ้นประมาณ 280 ไร่ 3 งาน เป็นวัดที่มีพื้นที่มากที่สุด ในจังหวัดสระแก้ว มีพัทธสีมาแล้ว แต่ พ.ศ. 2541 พ.ศ. 2526 ได้เริ่มก่อสร้างอุโบสถทรงลพบุรีร่วมสมัย แบบจตุรมุข ซึ่งออกแบบโดยช่างใหญ่ คุณพล จุลเสวก ผู้อำนวยการกองแบบแผน กรมโยธาธิการ ได้ดำเนินการก่อสร้างตามลำดับ แล้วเสร็จในปี 2539 พ.ศ. 2527 ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา วัดเขาป่าแก้ว เป็นวัดใหญ่และวัดหลักแห่งหนึ่งของอำเภอวังน้ำเย็น มีพระภิกษุสามเณรจำพรรษาประมาณ 30-40 รูปทุกปีมา

สิ่งสำคัญในวัดมีอยู่หลายอย่างดังนี้

- อุโบสถจตุรมุข เป็นอุโบสถที่มีศิลปงดงาม และตั้งอยู่โดดเด่นดูงดงามน่าทึ่งมายิ่ง
- พระพุทธศรีมณฑลศากมุนี แบบพระพุทธรูปชินราชจำลอง ซึ่งเป็นพระประธานในโบสถ์ ขนาดหน้าตัก 289 นิ้ว ธรรมคุณ - วนิดา วัฒนเกียรติสาร เป็นเจ้าภาพสร้างถวาย เมื่อพุทธศักราช 2546
- พระบรมสารีริกธาตุ ได้อัญเชิญมาจากประเทศศรีลังกา ถือเป็นสิ่งศักดิ์คู่บ้านคู่เมือง ในวันมาฆบูชา วิสาขบูชา และวันสงกรานต์ ได้อัญเชิญผ่านตลาดวังน้ำเย็น ในที่ว่าการอำเภอวังน้ำเย็น ประดิษฐาน
- ณ วัดวังน้ำเย็น อัญเชิญมาแต่พุทธศักราช 2531
- พระพุทธรูปนาคปรก หน้าตัก 149 ซม. พลเอกประวิตร วงษ์สุวรรณ อดีตผู้บัญชาการทหารบก สร้างถวายเมื่อพุทธศักราช 2541 ประดิษฐานเป็นประธานศาลาการเปรียญ

ที่มา http://skw.onab.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=129

- วัดสระแก้ว

ภาพที่ 217 วัดสระแก้ว

ที่มา <http://skw.onab.go.th>

วัดสระแก้ว ที่ตั้งถนนสุวรรณศร ตำบลสระแก้ว อยู่ในเขตอำเภอเมือง ฯ มีอุโบสถสร้างด้วยไม้ มีฐานเป็นปูน เป็นอุโบสถเก่าของวัด เดิมเป็นวัดราษฎร์พ.ศ. 2543 เลื่อนเป็นพระอารามหลวงชั้นตรีแห่งแรกของจังหวัดสระแก้ว เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลในวโรกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สถาปัตยกรรมเก่าแก่ตามคติความเชื่อในพระพุทธศาสนา มีรูปทรงและสัดส่วนที่งดงามแบบดั้งเดิม ประวัติเดิมชาวบ้านเรียกว่า วัดหรง วัดศาลานอก หรือวัดหนองกอไผ่ สร้างขึ้นเมื่อประมาณปี พ.ศ.2453 ปลายรัชกาลที่ 5 ต่อมาปี พ.ศ. 2466 หลวงพ่อพรหมา จนทสโร ร่วมกับท่านขุนประกอบวิชาการ ปลัดกิ่งอำเภอสระแก้วและชาวบ้าน ร่วมกันย้ายมาสร้างวัดในที่ดังปัจจุบัน โดยมีพระครูรัตนสรวิคุณ หรือหลวงพ่อทอง เป็นหัวเรี่ยวหัวแรง จนได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาสรูปแรกเมื่อ พ.ศ. 2491 สิ่งที่น่าสนใจ คือวิหารหลวงพ่อทอง เป็นวิหารทรงไทยที่ประดิษฐานพระรูปหล่อของหลวงพ่อทอง หรือพระครุฑรสมาธิคุณ อดีตเจ้าอาวาสวัดสระแก้วที่ชาวสระแก้วให้ความเคารพนับถือ หลวงพ่อทองมีคุณูปการทั้งในด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และใช้วิชาแพทย์โบราณรักษาโรคให้ชาวบ้าน

- วัดถ้ำเขานกรรจ์

ภาพที่ 218 บริเวณรอบนอกของวัดถ้ำเขานกรรจ์

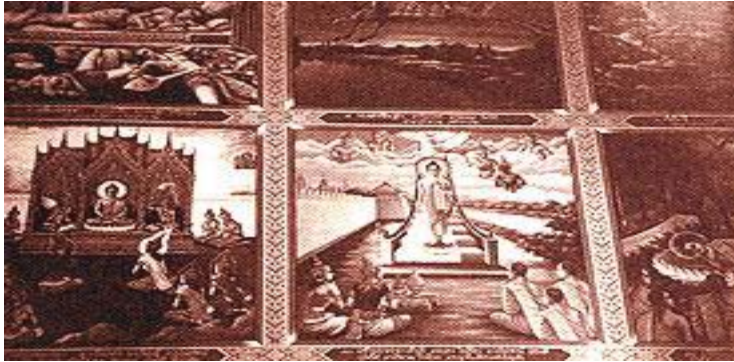

ภาพที่ 219 ภายในของวัดถ้ำเขานกรรจ์

วัดถ้ำเขานกรรจ์ ตั้งอยู่ที่บ้านเนินมะค่า หมู่ 5 ต.เขานกรรจ์ อ.เขานกรรจ์ จ.สระแก้ว เป็นวัดที่ชาวบ้านในท้องถิ่นนิยมเรียกว่า "วัดถ้ำทะลุ" เนื่องจากอยู่ใกล้กับบริเวณหน้าถ้ำทะลุ เป็นวัดที่อยู่ในพระพุทธศาสนานิกายมหายาน ซึ่งชาวบ้านร่วมกันสร้างศาสนสถานภายในวัด เพื่อความสะดวกแก่พระภิกษุซึ่งเดิมทีจะมาพำนักและจำพรรษาอยู่ในถ้ำ ซึ่งถ้ำของเขานกรรจ์แห่งนี้จะมีอยู่มากมายถึง 72 ถ้ำด้วยกัน ยกตัวอย่างเช่น ถ้ำเขาทะลุ ถ้ำน้ำทิพย์ และถ้ำมหาหิงส์ นอกจากถ้ำแล้ววัดแห่งนี้ยังมีสิ่งที่น่าสนใจอื่นอีก คือ จุดชมวิวที่สามารถมองเห็นถึงวิวทิวทัศน์ที่สวยงามได้ การเดินทางจากตัวอำเภอเมืองประมาณ 17 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 317 (สระแก้ว-จันทบุรี) ระหว่างกิโลเมตรที่ 131-132 และแยกซ้ายไปอีกเล็กน้อย

ที่มา http://www.hotelsguidethailand.com/travel/travel_detail.php?l=th&code=2361

- วัดชนะไชยศรี

ภาพที่ 220 วัดชนะไชยศรี

วัดชนะไชยศรี เดิมชื่อวัดเกาะ อยู่ในเขตอำเภอรัญประเทศ เป็นวัดเก่าแก่คู่บ้านคู่เมืองอัญประเทศ เชื่อกันว่าวัดนี้สร้างขึ้นหลังจากที่บรรพบุรุษของชาวไทยย้อ อพยพเข้ามาอยู่ในบริเวณพื้นที่อำเภอรัญประเทศ

อุโบสถของวัดชนะไชยศรี สร้างขึ้นตามคติความเชื่อแบบไทยดั้งเดิม มีขนาดและสัดส่วนที่งดงาม ได้รับการดูแลรักษาเป็นอย่างดี

- วัดนครธรรม

ภาพที่ 221 วัดนครธรรม

วัดนครธรรม สร้างในสมัยใดไม่ปรากฏ เดิมมีชื่อว่า “วัดสระลพ” ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นวัดนครธรรม เพื่อให้เป็นมงคลนามแก่ พระครูวิวัฒน์นครธรรมภายในวัดมีสิ่งที่น่าสนใจคือ หลวงพ่อขาว พระพุทธรูปเก่าแก่อายุกว่า 100 ปี เป็นพระพุทธรูปโบราณนั่งขัดสมาธิสร้างด้วยปูนขาว (ซึ่งเป็นดินขาวจากหนองดินจี) พระพุทธรูปหน้าตักกว้าง 130.9 เซนติเมตร สูง 199 เซนติเมตร มีชื่อเสียงด้านความศักดิ์สิทธิ์ และใครเป็นผู้สร้าง เพียงแต่มีเรื่องเล่าสืบทอดกันมาว่า หลวงพ่อขาวเป็นพระพุทธรูปทองคำขาว ได้อัญเชิญมาจากกรุงเวียงจันทน์ โดยการอพยพของพลเมืองในสมัยก่อน ต่อมาเมื่อมีการสร้างวัดนครธรรม (วัดสระลพ) ขึ้น ก็ได้อัญเชิญหลวงพ่อขาวมาประดิษฐานเป็นพระประธานในวิหาร มาเมื่อ พ.ศ. 2468 ในขณะที่อัญเชิญมีปรากฏการณ์อัศจรรย์เกิดขึ้น พระภิกษุสงฆ์ได้เห็นน้ำพระเนตรของหลวงพ่อขาว

ไหลออกมาอย่างชัดเจน พร้อมกับมีฝนตกลงมาอย่างหนัก นอกจากนี้ภายในวิหารหลวงพ่อชาวเป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุที่อัญเชิญมาจากวัดปมดูลลาราชมหารวิหาร เมืองรัตนปุระ ประเทศศรีลังกา รอยพระพุทธรูปจำลองและพระสยามเทวาธิราช

การเดินทาง รถโดยสารประจำทาง กรุงเทพฯ-อรัญประเทศ ลงที่อำเภอวัฒนานคร ต่อรถตู้ ๆ เข้าวัดประมาณ 900 เมตร รถไฟ กรุงเทพฯ-อรัญประเทศ ลงที่สถานีวัฒนานคร ต่อรถตู้ ๆ เข้าวัดประมาณ 800 เมตร

- หลวงปู่ทอง ธรรมโชโต

ภาพที่ 222 หลวงปู่ทอง ธรรมโชโต

หลวงปู่ทอง ธรรมโชโต อยู่ที่วัดวังศรีทอง อ.วังสมบูรณ์ จ.สระแก้ว หลวงปู่ทอง ธรรมโชโตเคยเป็นอดีตพระเอกลิเกประจำคณะหอมหวล เป็นหลานชายแท้ ๆ และศิษย์ของหลวงพ่อดีม วัดหนองโพ จ.นครสวรรค์ เป็นศิษย์หลวงพ่อกบ วัดเขาสาธิตา จ.ลพบุรี และเป็นศิษย์ผู้น้องของหลวงพ่โอภาสี ปัจจุบันท่านมีอายุ 89 ปี (พ.ศ. 2552) ผ่านการฝึกฝนภาวนาสมาธิจนมีพลังจิตแก่กล้ามีศิลาจารวัตรบริสุทธิ์ ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ มีเมตตาบารมี เป็นที่เคารพกราบไว้ของสานุศิษย์ตลอดมา

สานุศิษย์ดาราตลกที่เคยแวะเวียนไปลงแป้ง ลงหน้าหน้าทองกับหลวงปู่ทองก็มีไนต์ เชิญยิ้ม, เท่ง เถิดเทิง ฯลฯ

- โบราณวัตถุที่วัดตาพระยา

ภาพที่ 223 โบราณวัตถุที่เก็บรักษาอยู่ที่วัดตาพระยา

โบราณวัตถุที่วัดตาพระยาถูกเก็บรักษาอยู่ที่วัดตาพระยา วัดตาพระยาอยู่ที่บ้านตาพระยา เป็นแหล่งสะสมโบราณวัตถุหลายชนิด ที่สำคัญมีดังนี้

พระพุทธรูปนาคปรกโบราณ สร้างด้วยหินหน้าตักกว้าง 19 นิ้ว สูงถึงหัวนาค 27 นิ้ว หัวและหางนาคหัก ข้อมือขวาหักพอกตอด้วยปูนสวมมงกุฏ เป็นพระพุทธรูปศิลปะเขมร มีอายุอยู่ระหว่างพุทธศตวรรษที่ 16-18 หินมีสีเขียว ขุดพบที่กรูบ้านโคกไพล เมื่อประมาณปี พ.ศ.2490 เรียกกันว่า หลวงพ่อทับพระยา

พระพุทธรูปทรงเครื่องปางนาคปรก เป็นพระพุทธรูปศิลา หน้าตักกว้าง 6 นิ้ว สูงจากฐานถึงหัวนาค 13 นิ้ว พระเศศคล้ายสวมพระมาลา พระกรรณเป็นตุ่มหย่อนลงมาเหมือนไส้ตุ่มหู พบเมื่อปี พ.ศ.2503 ในสระใกล้คลองทางทิศเหนือของอำเภوتاพระยาในสมัยนั้น เรียกกันว่า หลวงพ่อพัฒนาการ

พระพุทธรูปศิลาปางมารวิชัย หน้าตักกว้าง 5 นิ้ว สูงจากฐานถึงพระเศศ 9 นิ้ว พระกายอวบ เรียกกันว่าหลวงพ่อยุธยา

- โบราณวัตถุของวัดหนองแวง

ภาพที่ 224 โบราณวัตถุที่เก็บรักษาอยู่ที่วัดหนองแวง

- ปราสาทเขาน้อย

ภาพที่ 225 ปราสาทเขาน้อย

ปราสาทเขาน้อย ตั้งอยู่บนยอดเขาน้อยสีชมพู ตำบลคลองน้ำใส อำเภออรัญประเทศ ห่างจากพรมแดนไทย - กัมพูชา ประมาณ ๑ กิโลเมตร เป็นอาคารก่ออิฐไม่ผสมปูนสามหลัง แต่ได้หักพังไปคงเหลือแต่ปราสาทองค์กลางกับเนินดินอีกสองเนิน

พบโบราณวัตถุหลายชิ้นในบริเวณปราสาทเขาน้อย ได้แก่ ทับหลังมีลักษณะศิลปะเขมรแบบสมโบร์ไพรกุก ติดอยู่เหนือกรอบประตูทางเข้าปราสาทองค์กลาง จารึกอยู่บนแผ่นวงกบประตูปราสาทองค์กลางด้านขวามือของประตู ระบุมหาศักราช ๕๕๙ ตรงกับ พ.ศ.๑๑๘๐ เสาประดับกรอบประตูเป็นเสารูปแปดเหลี่ยม มีลายใบไม้ตามลักษณะศิลปะเขมรแบบกุกเลน ประติมากรรมรูปบุคคลมีสี่กรยืนอยู่เหนือกระบือ สันนิษฐานว่าเป็นรูปนางทศพรคาปราบอสุรควาย

- ปราสาทสติกก้อกธม

ภาพที่ 226 ปราสาทสติกก้อกธม

ปราสาทสด๊กก๊อกธม ตั้งอยู่ที่ อ.โคกสูง จ.สระแก้ว เป็นโบราณสถานที่ใหญ่และสำคัญของจังหวัดสระแก้ว ตั้งอยู่ที่บ้านหนองเสม็ด ตำบลโคกสูง สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในพุทธศตวรรษที่ 15 เพื่อใช้ประดิษฐานรูปเคารพและใช้ประกอบพิธีกรรมตามคติความเชื่อถือในลัทธิ ศาสนาฮินดู โบราณสถานประกอบด้วยองค์ปราสาท 3 หลัง หันหน้าไปทางทิศตะวันออก มีคูน้ำล้อมรอบ 4 ด้าน มีกำแพงแก้ว 2 ชั้น ชั้นนอกทำด้วยศิลาแลง ชั้นในทำด้วยหินทรายตัวปราสาทก่อสร้างด้วยหินทราย มีโคปุระหรือซุ้มประตูเหลืออยู่เพียงด้านทิศตะวันออกและทิศตะวันตกเท่านั้น ภายในระเบียงคดมีบรรณาลัยก่อด้วยหินทราย 2 หลัง อยู่หน้าปราสาทหลังกลางซึ่งเป็นปราสาทประธาน ปราสาทด้านซ้ายมือและปราสาทองค์ประธานอยู่ในสภาพปรักหักพัง ตามจารึกกล่าวว่า ประดิษฐานศิวลึงค์ ด้านนอกปราสาททางทิศตะวันออกมีสระน้ำขนาดใหญ่รูปสี่เหลี่ยม มีถนนปูด้วยหินจากตัวปราสาทไปจนถึงสระน้ำตลอดแนว ได้มีการค้นพบศิลาจารึก ๒ หลัก จารึกด้วยอักษรขอมโบราณเป็นหลักฐานสำคัญที่บ่งบอกถึงอายุการสร้างปราสาทสด๊ก ก๊อกธมแห่งนี้ ตลอดจนบอกถึงวัตถุประสงค์ของการสร้างจารึกหลักที่ 2 นับว่าเพื่อเฉลิมพระเกียรติแด่พระเจ้าอาทิตย์วรมันที่ 2 ในโอกาสที่บูรณะปราสาทสด๊กก๊อกธมสำเร็จเมื่อปีพุทธศักราช 1595 คำว่า สด๊กก๊อกธม หมายถึง เมืองที่มีต้นกกขึ้นรกในหนองน้ำใหญ่ ซึ่งปัจจุบันยังพอมองเห็นหนองน้ำใหญ่ในอดีตอยู่ใกล้ๆปราสาทนั่นเอง ปัจจุบันจารึกทั้ง 2 หลักถูกเก็บรักษาไว้ที่หอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร

การเดินทาง สามารถใช้เส้นทางสายอรัญประเทศ-ตาพระยา (ทางหลวงหมายเลข 348) ประมาณ 25.5 กิโลเมตร จะถึงทางหลวงหมายเลข 3381 เลี้ยวขวาเข้าไปประมาณ 8 กิโลเมตร จะเห็นสถานีอนามัยโคกสูงอยู่ทางขวา เลี้ยวซ้ายเข้าไปตามทางแยกอีกประมาณ 4 กิโลเมตร ผ่านโรงเรียนบ้านหนองเสม็ด ถึงกิโลเมตรที่ 12 เลี้ยวขวาเข้าไปอีก 2.5 กิโลเมตร ถึงปราสาทสด๊กก๊อกธม

ที่มา <http://www1.tv5.co.th/service/mod/heritage/nation/oldcity/sakaeo3.htm>

- ปราสาทเขาล้าน

ภาพที่ 227 ปราสาทเขาล้าน

ปราสาทเขาล้าน ตั้งอยู่ที่บ้านเจริญสุข ตำบลทัพราช เป็นปราสาทที่ตั้งอยู่บนยอดเขาล้านในบริเวณวัดปราสาทเขาล้าน ซึ่งเป็นยอดเขาเดี่ยวๆ อยู่บนเชิงเขาสะแกกรัง มีปรางค์ 4 หลัง เหลืออยู่เฉพาะหลังกลาง ส่วนปราสาทด้านหน้า 2 หลัง และด้านหลัง 1 หลัง ได้ปรักหักพังไปแล้ว ลักษณะปราสาทคล้ายกับปราสาทเขาน้อย ก่อด้วยอิฐเผา มีหินทรายเป็นพื้นฐาน มีส่วนชำรุดที่ยอดของปราสาท ที่กรอบประตูหินทรายมีจารึกอักษรโบราณ ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของตัวปราสาทมีสระน้ำขนาดใหญ่ 2 แห่ง และมีแนวถนนโบราณทอดยาวจากตัวปราสาทถึงสระน้ำ รอบภูเขาสูงนี้มีร่องรอยเป็นหมู่บ้าน หรือชุมชนโบราณในอดีต

การเดินทาง ปราสาทเขาล้านสามารถใช้เส้นทางหมายเลข 3068 (เส้นทางพระยา-บุรีรัมย์) แล้วเลี้ยวซ้ายทางไปบ้านเจริญสุขจนถึงเชิงเขาที่ตั้งปราสาท ระยะทางจากอำเภอดาพระยาถึงปราสาทเขาล้านประมาณ 28 กิโลเมตร บนทางหลวงหมายเลข 3486 กิโลเมตรที่ 15-16

- โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช

ภาพที่ 228 โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อำเภอรัฐประเทศ จ.สระแก้ว ตั้งอยู่ที่กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 12 อรัญประเทศ ถนนธนวิถี ตำบลบ้านใหม่หนองไทร ในพื้นที่กองกำกับการฯ

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตั้งอยู่ที่กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 12 อรัญประเทศ ถนนธนวิถี ตำบลบ้านใหม่หนองไทร ในพื้นที่กองกำกับการฯ ได้เปิดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้นักท่องเที่ยวทั่วไป โดยมีวิทยากรนำชมสถานที่และบรรยายพันธุ์ไม้สมุนไพรชนิดต่างๆ รวมทั้งชมค้างคาวแม่ไก่ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่แห่งนี้ 10 ปีมาแล้ว มีจำนวนประมาณ 1,500-2,000 สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ โทร. 0 3723 1096

- โพธิวิทยาลัยสระแก้ว

ภาพที่ 229 โพธิวิทยาลัยสระแก้ว

โพธิวิทยาลัยสระแก้ว ตั้งอยู่ที่ อำเภอวัฒนานคร ถือกำเนิดขึ้นมาจากอุดมการณ์ น้ำใจ และความร่วมมือของทุกภาคส่วนของจังหวัดสระแก้วเข้าด้วยกัน ซึ่งประกอบด้วย ภาควิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดสระแก้ว ภาคราชการจังหวัดสระแก้วและหน่วยงานด้านความมั่นคง ภาคประชาสังคมและสื่อมวลชนนิเทศธุรกิจพอเพียง สถาบันเศรษฐกิจพอเพียง มูลนิธิสิทธิมนุษยชนชาติ ศูนย์พัฒนาข้อมูลและสื่อทางเลือก จังหวัดสระแก้ว ภาคเอกชน บริษัทน้ำตาล ขอนแก่น จำกัด (มหาชน) และภาคประชาชนทุกชุมชนในจังหวัดสระแก้ว เพื่อเป็นทางออกของแพทย์ทางเลือก เศรษฐกิจทางเลือก เกษตรทางเลือก การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การผลิตพลังงานทดแทน และการศึกษาทางเลือก เป็นต้น บนพื้นฐาน ของแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงบนเนื้อที่ 61 ไร่ของอำเภอวัฒนานคร มีเป้าหมายคือ ต้องการให้ชาวบ้านในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วม ในด้านการศึกษา มาช่วยกันออกแบบ การศึกษาที่สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้ กิจกรรมที่น่าสนใจคือ เดินชมฐานการเรียนรู้ ป่าชั้นริมห้วย และฐานการเรียนรู้ต่างๆ ภายในวิทยาลัย

- ปราสาทเมืองฝั่

ภาพที่ 230 ปราสาทเมืองฝั่

ปราสาทเมืองฝั่ตั้งอยู่ที่ อ.ตาพระยา จ.สระแก้ว ตั้งอยู่ที่ตำบลเมืองฝั่ สิ่งที่น่าสนใจคือ เจดีย์โบราณสร้างด้วยอิฐก่อทับกันเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ามีมุขยื่นออกมา 4 มุม แกะสลักลวดลายดอกไม้ ลายเครือวัลย์ และรูปคน สันนิษฐานว่าเป็นเจดีย์สมัยทวาราวดี นอกจากนี้ยังพบศิลปวัตถุหลายอย่าง เช่น เสาธรรมจักร ทำด้วยศิลาเขียว เทวรูปศิลปพบุรี และพระพุทธรูปศิลปทวาราวดี ซึ่งโบราณวัตถุเหล่านี้ปัจจุบันเก็บรักษาไว้ที่ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร

การเดินทาง ไปปราสาทเมืองฝั่นั้นใช้เส้นทางจากอำเภอรัญประเทศผ่านหอนาฬิกา ไปทางถนนราษฎร์อุทิศ เลี้ยวขวาทางแยกไปทางบ้านหนองเทา (อรัญประเทศ - เมืองฝั่) ประมาณ 7 กิโลเมตร จนถึงตำบลเมืองฝั่จะเห็นป้ายปราสาทเมืองฝั่ซ้ายมือไปตามเส้นทางประมาณ 400 เมตร จะเห็นซากปรักหักพังที่เหลืออยู่ หรือหากไปทางขวาประมาณ 300 เมตร จะเห็นป้ายปราสาทเมืองฝั่เช่นกัน ซึ่งเป็นซากปราสาทอีกแห่งหนึ่งต้องเดินเท้า เข้าไปถึงตัวปราสาทเมืองฝั่ ระยะทางประมาณ 15 กิโลเมตร

- สวนของพ่อ

ภาพที่ 231 สวนของพ่อ

สวนของพ่อ ตั้งอยู่ที่ อำเภอเมืองสระแก้ว สวนของพ่อ เป็นโครงการตามรอยเบื้องพระยุคลบาท 84 พรรษา (สวนของพ่อ) ตั้งอยู่ที่บ้านคลองน้ำเขียว ตำบลท่าแยก เพื่อปรับปรุงพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญของจังหวัดสระแก้ว และเพื่อใช้น้ำในการเพาะปลูกไม้ผลและพืชผักสวนครัว ตามโครงการพระราชดำริของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ให้ดำเนินการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขาตามแนวเทือกเขาบรรทัด โดยทรงพระราชทานแนวทางพัฒนา 3 ด้าน คือ พัฒนาด้านที่อยู่อาศัย พัฒนาด้านการส่งเสริมการประกอบอาชีพ และพัฒนาด้านจิตใจของราษฎร ปัจจุบันสถานีพัฒนาที่ดินสระแก้ว ได้ทำการดูแลและบำรุงรักษาแปลงไม้ผล ประกอบด้วย มะม่วง มะขาม ขนุน กระท้อน มะปราง มะยงชิด ลำไย ฝรั่ง กล้วย ฝรั่ง ฝรั่ง และปลูกพืชผักสวนครัว ทำนาข้าวพันธุ์หอมมะลิ 105 และลิ้นจี่ โดยเฉพาะลิ้นจี่เป็นไม้ผลพันธุ์ดี (พันธุ์กะโหลกใบยาว) นอกจากนี้ยังมีแปลงสาธิตรวบรวมสายพันธุ์หญ้าแฝก จุดเรียนรู้การปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด และจุดเรียนรู้การผลิตปุ๋ยหมัก ไว้ให้ผู้สนใจเดินชมสวน โดยสามารถขอความรู้เรื่องการดูแลต้นไม้แต่ละชนิด วิธีการทำปุ๋ยอินทรีย์ และมีกล้าไม้แจกอีกด้วย